

Indien het waar is — en het is waar — dat alle beloften Gods in Christus Ja en Amen zijn, (2 Kor. 1:20.) dan zullen alle profetieën der Schrift, die nog niet vervuld zijn, op hun tijd vervuld worden.

Indien het waar is — en het is waar — dat Jezus Christus een dienaar geworden is der besnijdenis, vanwege de waarheid Gods, opdat Hij bevestigen zou de beloftenissen der vaders, (Rom. 15:8.) dan zullen alle beloften vervuld worden, die God aan Abraham, Izaäk en Jakob heeft gegeven.

Indien het waar is, dat de hemel de hemel is en de aarde de aarde, dan zullen de rechtvaardigen van Israel niet in den hemel komen, maar zij zullen de aarde erfelijk bezitten en in eeuwigheid (de volgende eeuw) daarop wonen. (Ps. 37:29; zie ook Ps. 37:11, 34; Spr. 2:21; Matth. 5:5.)

Indien het waar is, dat David David is en Saul Saul, dan zal in de toekomstige eeuw David de koning van Israel zijn; (1 Kron. 28:4; Jer. 30:9; Ezech. 34:24; 37:24; Hosea 3:5.) onderkoning onder Jehovah-Jezus, gelijk hij dat ook was in het verleden. (Zie Ps. 5:3; 68:25; 145:1.)

Indien het waar is — en het is waar — dat de eerste helft van het woord van Gabriël tot Maria letterlijk vervuld is: “Gij zult een Zoon baren, en gij zult Zijn naam heeten Jezus; deze zal groot zijn en de Zoon des Allerhoogsten genaamd worden,” dan zal ook de tweede helft van dat vers letterlijk vervuld worden: “God de Heer zal Hem den troon van Zijn vader David geven, en Hij zal over het huis van Jakob Koning zijn in der eeuwigheid.” (de toekomstige eeuw.)

Ik denk, dat ik met hetgeen ik hier schrijf, sommige geloovige lezers doe opschrikken. Indien dat gebeurd is, heb ik mijn doel bereikt.

Wij zijn gewoon, dat aan Israel niet anders meer wordt gedacht dan om illustraties te halen uit zijn geschiedenis ter

toelichting van waarheden, waarop wij de aandacht willen vestigen. We zijn gewoon te vergeten, dat aan Israel vele beloften zijn gegeven, die nog niet vervuld zijn; sterker nog: we vertellen elkaar, dat die beloften hun geestelijke vervulling hebben gehad of zullen krijgen in de kerk; dat Israel als natie afgedaan heeft en dat voor den Israeliet geen andere beloften gelden dan voor ons: zij kunnen door het geloof gerechtsvaardigd worden. Wij vertellen elkander, dat het oude verbond Israel gold, maar dat het nieuwe ons geldt. Wij zeggen, dat Abraham, Izaäk en Jakob en David en al de profeten thans juichen voor den troon. We spreken van een geestelijk Israel en we noemen de Kerk Sion, en we zouden haast Nederland Kanaän willen noemen.

En bij dat alles zeggen we, dat we ons willen houden aan de Schrift en aan de Schrift alleen, en we beseffen niet, dat we de leeringen der menschen verkondigen in plaats van de woorden Gods.

“Indien wij de getuigenis der menschen aannemen, de getuigenis Gods is meerder.” (1 Joh. 5:9.) Wanneer een betrouwbaar man iets zegt, dan gelooven we, dat hij meent wat hij zegt, en zegt wat hij meent. Zou het niet goed zijn te gelooven, dat ook God meent wat Hij zegt en zegt wat Hij meent? Zou het niet goed zijn, de Schrift zóó te lezen: Als er Sion staat, dan wordt Sion bedoeld, en als er gesproken zal worden over de gemeente van Christus, dan wordt de gemeente van Christus genoemd? Zoo lezen we alles wat menschen schrijven in brief of courant of boek; moeten we de door God ingegeven Schriften anders lezen? Moeten we zeggen: Ja, zoo staat het er wel, maar er wordt iets anders bedoeld? En wie zal dan zeggen, wat er bedoeld wordt? Doctor A. of professor B. of kerk C. of kerk D.?

Laten we toch eenvoudig lezen wat er staat, en laten we de geleerden vragen om een vertaling, die zoo nauwkeurig mogelijk aansluit bij het oorspronkelijke.

Of er dan geen beeldspraak in de Schrift is? O ja, zeer veel. De troon van David is geen houten of elpenbeenen stoel, en het

alleen wat in Matth. 25:31-46⁴ staat, en men denkt er niet aan, dat in dat gedeelte geen enkel woord van genade voorkomt, en geen enkel woord, dat ook maar doet denken aan de verdienste van Christus. Wie daar in het eeuwige leven ingaan, hebben het zelf verdiend. Daaruit alleen is reeds op te maken, dat daar niet gesproken wordt over de gemeente, die het lichaam van Christus is, en die enkel uit genade leeft. Daarom dring ik hierop bij u aan: lees toch niet in Mattheüs of Openbaring over de toekomst der gemeente, maar vraag het aan Paulus, onzen apostel, aan wien het opgedragen is om onder de heidenen, de niet-Joden, te verkondigen den onnaspeurlijken rijkdom van Christus. (Ef. 3:8.) De andere profeten en apostelen spreken over andere leden van Gods groote huisgezin. Wat zij daarvan zeggen, willen wij ook gaarne weten, maar we moeten niet meenen, dat zij over ons spreken.

A. Lukkien

⁴Dit gedeelte wordt uitvoerig besproken in “Het Richten van God” van A.E. Knoch hfdst. 27 Het gericht over de Naties.

gebonden en Christus richt Zijn koninkrijk op voor Israel en alle volken, een koninkrijk, dat duizend jaren zal duren. Daarna wordt Satan losgelaten, en komt een laatste opstand, en dan komt het eindoordeel. Dan volgt de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, waarin gerechtigheid woont. Hoe lang dat duren zal, is ons niet gezegd.

Ik noem deze dingen kortelijk, niet omdat ze tot de geschiedenis der gemeente behooren, maar om te doen uitkomen, dat de geschiedenis der gemeente een tusschentijd is in de geschiedenis van Israel en de menschheid. In de duizend jaren is er op aarde niet een gemeente, maar een koninkrijk. De gemeente is dan onder de hemellingen. Op de nieuwe aarde is zij evenmin; zij is dan in de hemelsche heerlijkheid, terwijl de natiën heerlijkheid genieten op de aarde.

De aardsche geschiedenis van de gemeente duurt dus van de afzondering van Paulus in Hand. 13, tot aan de door Paulus in 1 Thess. 4 en 1 Kor. 15 voorzegde opstanding. Daarvoor liet God alle volken wandelen in hun wegen, (Hand. 14:16.) en riep Hij Israel om het tot een zegen te stellen voor alle volken. Na de opstanding maakt Hij Israel tot het koninkrijk en priesterlijk volk, en leeren alle volken Hem kennen. Wat in onzen tusschentijd gebeurt, is alleen, dat de gemeente bijeenverzameld wordt uit alle volken door de prediking van het evangelie der genade. Maar dat is niet het eenige werk, dat God Zich voorgenomen heeft te doen, zooals wij gewoonlijk meenen. Hij heeft nog groote plannen met de wereld, en wat Hij Zich heeft voorgenomen, dat voert Hij uit op Zijn tijd. Hij heeft ze nu uitgesteld; zoodra de gemeente opgenomen is, begint Hij opnieuw met Israel en de volken.

Ik weet wel, dat ik aan sommige lezers vreemde dingen voor de ooren breng, want in onze kerken wordt hierover bijna nooit gesproken. Wat de toekomst betreft, hooren we daar gewoonlijk

huis van Jakob is geen huis van steen en hout. Maar als ik spreek over den troon van onze Koningin, dan bedoel ik ook niet een zetel, maar haar regeering, en als ik spreek over het huis van Oranje, dan bedoel ik het geslacht. Laten we de Schrift lezen, zooals we elk ander boek lezen: beeldspraak als beeldspraak, gelijkenis als gelijkenis, poëzie als poëzie, maar laten we de Schrift niet iets anders doen zeggen dan zij zegt. Wanneer we de Schrift willen verstaan, dan moeten we beginnen met te gelooven, dat ze precies meent wat ze zegt. Dat is de sleutel tot de kennis der Schrift, en die sleutel is in het bereik van den eenvoudige evenzeer als van den geleerde.

De Heer Jezus zei tot Kleopas en diens vriend: "O onverstandigen en tragen van hart, om te gelooven al wat de profeten gesproken hebben." Dat is het: gelooven, wat zij gesproken hebben; niet: uitleggen wat zij gesproken hebben. Want alle uitlegging is feilbaar; ze is het werk van menschen, misschien zeer vrome en zeer geleerde menschen, maar: menschen. De Schrift is onfeilbaar.

Maar de Schrift legt ook uit, zegt ge. Abrahams zonen Ismael en Izaak zijn de twee verbonden, (Gal. 4.) en Melchizedek is een type van Christus. (Hebr. 7.) Zeker, maar dat geeft ons geen recht om te zeggen, dat alles type is; Saul type hiervan en Jonathan daarvan. Wat de Schrift als type geeft, nemen we als type aan, maar we wachten ons om zelf typen te maken. En nog veel minder hebben we recht om te zeggen: Israel was een type van de gemeente, en nu de gemeente er is, kan Israel wel heengaan. Als we zoo redeneeren, zeggen we met andere woorden, dat wat God aan Israel beloofd heeft, niet als belofte aan Israel bedoeld was.

Ik wensch met u na te gaan, wat de Schrift zegt van Israel.

In de eerste plaats moet het ons duidelijk zijn, dat de Heilige Schrift voor vijftien zestiende deel een Joodsch boek is. Van

Gen. 29, waar de geboorte vermeld wordt van den eersten Israëliet, Ruben, en van den eersten Jood, Juda, tot Openb. 22, waar Christus Zich noemt de wortel en het geslacht Davids, is de Schrift een Joodsch, een Israelietisch boek, met uitzondering alleen van de brieven van Paulus.

Wat het zogenaamde Oude Testament betreft, wil ieder dat wel toegeven. Maar het z.g. Nieuwe Testament, de Grieksche Schriften, die zijn toch Christelijk, zegt men. Op die tegenwerping heb ik twee antwoorden.

Ten eerste: Joodsch en Christelijk is in de Schrift geen tegenstelling. In de Schrift is een Christen een Jood, die in Christus gelooft. De naam Christen komt drie maal voor, en telkens in Joodsche omgeving. In Hand. 11:26 worden de geloovigen van Joodsche afkomst te Antiochië (Griekschen, vers 20, niet Grieken) het eerst Christenen genoemd. In Hand. 26:28 wordt de Jood Agrippa bijna bewogen, Christen te worden. In 1 Petr. 4:16 spreekt Petrus tot Joodsche geloovigen over lijden als een Christen.

Maar ten tweede: de vier z.g. evangeliën zijn zuiver Joodsch. De discipelen mochten niet naar de heidenen gaan; (Matth. 10:5.) de Heer Zelf ging niet buiten het land, en toen op de grens een Kananeesche vrouw Hem hulp vroeg voor haar dochtertje, moest ze zich tevreden stellen met de kruimels, die de honden kregen. (Matth. 15:26; Mark. 7:28.) Het boek Handelingen houdt zich tot hoofdstuk 12 uitsluitend bezig met Joden en Jodengenooten, en Paulus gaat op zijn reizen altijd eerst naar de synagoge. Pas in Hand. 28:28 neemt hij van de Joden afscheid. De brief aan de Hebreërs is blijkens zijn inhoud aan de Joden gericht. Jakobus schrijft aan de twaalf stammen, die in de verstrooiing zijn, Petrus eveneens aan de Joden, die in Klein-Azië als vreemdelingen verstrooid zijn. Johannes en Judas zeggen niet zoo duidelijk, dat ze aan Joden schrijven, maar ze behooren volgens Gal. 2:9 tot de apostelen der besnijdenis. De Openbaring ten slotte is zuiver Joodsch van het begin tot het einde. In hoofdstuk 1 komt

Hoe wij veranderd zullen worden, zegt Fil. 3:20,21. Wij verwachten den Zaligmaker, den Heer Jezus Christus, die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat het gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam. Deze opstanding is de opstanding, waarnaar hij uitziет in Fil. 3:11. Niet de wederopstanding der dooden. Er staat letterlijk: "Of ik — hoe — moge komen tot de uitopstanding uit de dooden." Paulus had al zijn Joodsche voorrechten schade en drek geacht, (vs. 8.) opdat hij de zegeningen mocht gewinnen, die hij vers 8 tot 11 optelt. Het hoe weet hij nog niet; of hij levend zal overblijven of dat hij door den dood zal heengaan, is hem onbekend, maar de vrucht van de keuze, die hij in vers 7 en 8 doet, bestaat ook daarin, dat hij aan de uitopstanding deel zal hebben. In Ef. 1:12 noemt hij dat een voorhoop. Wij hebben niet eerder dan de anderen in Christus gehoopt, maar wij hebben een hoop, die eerder dan die van de anderen vervuld wordt.

Op welken tijd onze hoop vervuld zal worden, zegt de Schrift niet. Het kan heden zijn. Daarom ziet de geloovige in deze bedeeing uit naar het oogenblik, dat wij opgenomen zullen worden den Heer tegemoet. De Schrift leert niet, dat de ontslapen geloovigen nu reeds bij den Heer zijn; ze zijn dood en zullen opstaan, en als die opstanding niet kwam, dan zouden zij niet behouden zijn, maar verloren, zegt de Schrift. (1 Kor. 15:18.) Alles ziet uit naar de opstanding, en aan de gemeente voorzegt de Schrift een voor-opstanding. Daarnaar ziet zij uit, zooals Daniël en alle rechtvaardigen van Israel uitzien naar de opstanding der rechtvaardigen. (Dan. 12:2 en 13.)

Na onze wegneming neemt God Israel weer aan; dan treedt het nieuwe verbond in werking. Dan komt de wereld in de macht van het beest, zoodat Israel zijn groote verdrukking krijgt. Daarop wordt de mensch der zonde teniet gedaan door de verschijning van de toekomst des Heeren. (2 Thess. 2.) Dan wordt Satan

prediking niet meer gepredikt worden. Onze prediking luidt: “God verzoent in Christus de wereld tot Zich zelf; Hij rekent hun de zonden niet toe.” (2 Kor. 5:19.) Hoe zullen wij dat kunnen prediken te midden van de oordeelen, wanneer God de zonde wel toerekent? Onze voeten zijn geschoeid met bereidheid van het evangelie des vredes. (Ef. 6:15.) Hoe zullen wij vrede verkondigen, wanneer God met de wereld in oorlog is? Wij zijn gezanten in een booze wereld, om haar toe te roepen: “Laat u met God verzoenen.” Die wereld slaat de gezanten misschien wel in ketenen, (Ef. 6:20.) maar God draagt dat in lankmoedigheid. Wanneer Hij straks tegen de wereld in gericht optreedt, dan roept Hij eerst Zijn gezanten terug. De gemeente wordt opgeroepen, voor de oordeelen over de wereld komen.

Hoe dat zal geschieden, vertelt Paulus in 1 Thess. 4. Christus Zelf komt met de stem van een aartsengel en met de bazuin Gods, en dan zullen zij, die in Christus ontslapen zijn, eerst opstaan, en wij, die levend overblijven, zullen veranderd worden, en samen zullen wij den Heer tegemoet gaan in de lucht, en alzoo zullen wij altijd met den Heer wezen. En Paulus komt er op terug in 1 Kor. 15. Daar noemt hij deze dingen een verborgenheid, omdat er nooit eerder over gesproken was. Dat de dooden zullen opstaan, wisten de profeten van den ouden dag wel; dat de rechtvaardigen van Israel zullen opstaan, wanneer Christus komt om het koninkrijk op te richten, dat was hun ook wel bekend gemaakt. Openb. 20 noemt dat de eerste opstanding. Maar over de gemeente, het lichaam van Christus, was door de profeten niet gesproken, en over haar opneming dus ook niet. Die opneming maakt Paulus bekend in 1 Kor. 15:51 tot 55. “Wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden, in een punt des tijds, in een oogenblik, met de laatste bazuin, want de bazuin zal slaan, en de dooden zullen onverderfelijk opgewekt worden en wij zullen veranderd worden. Dit sterfelijke zal onsterfelijkheid aandoen, en dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aandoen.”

Christus tot hen, die Hem doorstoken hebben, en in hoofdstuk 22 zijn we nog in het nieuwe Jerusalem, dat volgens hoofdstuk 21 de namen van de twaalf stammen Israels in zijn poorten heeft en de namen van de twaalf apostelen van Israel in zijn fondamenten.

Alleen de negen brieven van Paulus aan zeven gemeenten en zijn vier brieven aan afzonderlijke personen zijn niet-Joodsch. Maar met uitzondering van deze dertien brieven, die niet meer dan het zestiende deel van de heilige Schrift uitmaken, is de geheele Schrift Joodsch.

Dat wil niet zeggen, dat wij geloovigen uit de volken er niets mee te maken zouden hebben. Ik heb wel eens hooren zeggen: Als ik in den Bijbel maar lezen kan, hoe ik zalig kan worden, dan gaat de rest mij niet veel aan. Maar dat is de stem van de zelfzucht. En evenzeer zou het louter zelfzucht zijn, wanneer wij vertelden: Ik heb aan de brieven van Paulus genoeg. Laat het ons toch duidelijk zijn, dat het in de Schrift niet in de eerste plaats gaat om onze behoudenis, maar om de kennis van God en Zijn Christus. “Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den eenigen waarachtigen God, en Jezus Christus, dien Gij gezonden hebt,” (Joh. 17:3.) Met onze behoudenis komt het dan verder wel terecht, en ook wel met de behoudenis der geheele wereld. Het zal goed voor ons zijn, dat wij de gedachte aan onze behoudenis wat meer naar den achtergrond dringen, en wat meer aandacht besteden aan wat God ons vertelt van Zijn groote plannen tot verheerlijking van Zijn naam en daardoor tot heil van al Zijn schepselen.

De geheele Schrift is ons gegeven om God te kennen en Christus Jezus, Zijn Zoon. Maar de Schrift spreekt over verschillende onderwerpen. In de brieven van Paulus spreekt ze over ons: de gemeente van Christus, bestaande uit Joden en heidenen op voet van gelijkheid; de gemeente, waarvan Paulus de apostel is; de gemeente, die een tusschenperiode bestaalt, tusschen de verwerping van Israel in Hand. 28:28, en de wederaanroeping van Israel, waarover gesproken wordt in Rom. 11:25-27; onderwerpen,

waarop ik nog hoop terug te komen.

In al het overige van de Schrift, buiten de brieven van Paulus, gaat het in hoofdzaak over Israel. De Schrift begint met een korte inleiding tot Abraham, geeft dan de geschiedenis van de drie aartsvaders en van Jozef nog in het boek Genesis, en begint dan in Exodus met de geschiedenis van het volk der Israelieten. Die geschiedenis gaat door tot het boek Esther, en breekt dan af tot Johannes den Dooper. Daartusschen hebben we de liederen en de profetieën, die God aan het volk heeft gegeven. Dan hebben we in het z.g. Nieuwe Testament het optreden van den Heer Jezus Christus en Zijn apostelen onder Israel, en de brieven en profetieën, die God opnieuw aan dat volk geeft. En daartusschen dan de brieven van Paulus.

Waarom worden we zoo uitvoerig ingelicht over Israel? Is de geschiedenis van dat volk van zoo veel meer belang dan die van Egypte of Babylonïë, van Griekenland of Rome? Ja, van veel meer belang. Want Israel is Gods uitverkoren volk. Niet uitverkoren om rijker gezegend te worden dan de andere volken — is weer de gedachte van de zelfzucht, die bij de Joden in de dagen van den Heer Jezus niet zeldzaam was — maar uitverkoren om tot een zegen te zijn voor alle volken der aarde. “Wees een zegen,” dat was het woord tot Abraham, toen hij geroepen werd. (Gen. 12:2.) “Gij zult mij een priesterlijk koninkrijk zijn,” zoo sprak God door Mozes tot het volk. (Ex. 19:6.) “Gij zijt een koninklijk priesterdom,” zegt Petrus tot hetzelfde uitverkoren geslacht. (1 Petr. 2:9; zie ook Openb. 1:6 en 5:10.) Priesters zijn ze om alle volken bij God te vertegenwoordigen en ze te zegenen, en koningen zijn ze om alle volken in den naam van Christus te regeren.

Die genade is hun gegeven; dat is hun roeping, en de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk. (Rom. 11:29.) God wil Israel hebben tot zijn koninklijk priesterdom en Zijn priesterlijk koninkrijk, en wat Hij wil, geschiedt. De Joden zijn nog nooit voor alle volken tot een zegen geweest; welnu, dan

geesten Gods zijn.

Over de redding van die booze geesten zwijgt de Schrift bijna geheel. We lezen alleen, dat in den naam van Jezus alle knie zich zal buigen, van de hemellingen, de aardbewoners en de onderaardschen, (Fil. 3:10.) en in Openb. 5:10 brengt alle schepsel in den hemel en op de aarde en onder de aarde en in de zee de lofzegging aan Hem, die op den troon zit, en aan het Lam. En in den Efeze-brief wordt de gemeente met deze geestelijke wezens in betrekking gebracht. Wij maken hun de veelvoudige wijsheid Gods bekend; (Ef. 3:10) wij worden onder de hemellingen gezet, opdat God in de toekomende eeuwen daar den uitnemenden rijkdom Zijner genade zou betoonen in de goedertierenheid over ons in Christus Jezus. (2:7.) Want wij zijn tot genade behouden, zegt vers 5 en vers 8. Niet: uit genade. Dat is ook waar, maar dat staat hier niet. Hier staat, dat wij tot genade behouden zijn; behouden om genade te brengen, te boodschappen in de toekomende eeuwen aan de hemellingen. Daartoe zijn wij uitverkoren. Israel is uitverkoren om Gods genade bekend te maken op aarde; de gemeente is uitverkoren om Gods genade bekend te maken onder de hemellingen.

Dat is de bedoeling van het tusschentijdperk tusschen Israels verharding en Israels wederaanneming. Israel wordt thans toe bereid voor zijn toekomstige taak op aarde en wij voor onze toekomstige taak onder de hemellingen. Wanneer onze toebereiding afgeeloopen is, gaan wij in, en dan wordt Israel weer aangenomen en aanvaardt zijn taak op aarde.

De gemeente blijft niet op aarde tot den “jongsten dag;” tot het oordeel van den grooten witten troon van Openb. 20; zij wordt meer dan duizend jaren eerder reeds opgenomen. Het boek der Openbaring beschrijft de oordeelen, die op de aarde zullen komen, voor dat Christus wederkomt om Zijn Koninkrijk op te richten. Maar wanneer die oordeelen op aarde zijn, kan onze

gevormd, omdat Hij een plan had tot redding van de hemellingen.

In den brief aan de Efeziërs wordt over de gemeente gesproken in verband met de hemellingen. Onze vertaling geeft daar het oorspronkelijke niet nauwkeuring weer. Er staat in Ef. 1:3 en 20; 2:6; 3:10 en 6:12 in het meervoud: en tous epouraniois. Dat is vertaald in het enkelvoud: in den hemel. Anderen vertalen: in de hemelen, in de hemelsche gewesten. Het woord epouraniois is een bijvoeglijk naamwoord en beteekent hemelsch, eigenlijk op-hemelsch. In het Grieksch zegt men van de dingen op aarde, dat ze op-aardsch zijn, en van de dingen in de hemelen, dat ze op-hemelsch zijn. Wij zeggen: aardsch en hemelsch. Worden personen epouraniois genoemd, dan kan men ze dus hemelschen noemen, of met een meer gangbaar woord: hemellingen. De oude Grieken noemden hun goden tois epouraniois, de hemellingen. En er zijn zulke hemellingen; geen goden, maar geesten.

Onder deze zijn er, die ook in opstand zijn tegen God, zooals de vrienden van Job reeds wisten, (Job 4:18; 15:15.) en zooals Paulus meer duidelijk zegt in Ef. 6:12. Daar hebben de Statenvertalers geschreven: geestelijke boosheden in de lucht, terwijl ze toch wel wisten, dat lucht de vertaling is van het Grieksche aer. (Zie bv. Hand. 22:23; 1 Kor. 9:26; 14:9.) Neen, Paulus zegt, dat we den strijd hebben tegen de geestelijke boosheden en tous epouraniois, onder de hemellingen. (In voor een meervoudig woord heeft de beteekenis: onder, te midden van.) In Ef. 1:3 zijn wij gezegend met alle geestelijke zegeningen onder de hemellingen in Christus. In Ef. 1:20 is Christus gezet aan Gods rechterhand onder de hemellingen. In Ef. 2:6 worden wij in Christus Jezus mede gezet onder de hemellingen. In Ef. 3:10 wordt door de gemeente bekend gemaakt aan de overheden en machten onder de hemellingen de veelvoudige wijsheid Gods. Daar schrijven de Statenvertalers telkens hemel, waarom dan in Ef. 6:12 lucht? Het schijnt, dat ze niet hebben kunnen gelooven, dat in den hemel geestelijke boosheden zijn, ofschoon ze uit de geschiedenis van Saul (1 Sam. 16.) toch wel konden weten, dat er ook booze

zullen zij het nog worden. Hun wederaanroeping zal het leven uit de dooden zijn, zegt de profeet Paulus; (Rom. 11:15.) wanneer zij weer aangenomen worden, dan worden ze tot een zegen. Israel moet dus nog een toekomst hebben, een heerlijke toekomst, waarin ze Gods werk op aarde doen. Wie ons vertellen, dat de geschiedenis van Israel uit is, toonen, dat ze de Schrift niet kennen of niet gelooven.

Israel is onder ons bekend als het volk van de wet. Maar Israel was het volk der belofte lang vóór het het volk van de wet was, en het zal leven in de vervulling van de belofte, lang nadat de wet teniet gedaan is.

Israels geschiedenis begint met de belofte, die aan Abraham gegeven werd. God noemt die belofte een verbond, omdat Hij Zich verbond. Wanneer menschen een verbond sluiten, dan zijn er twee partijen, die wederzijds verplichtingen op zich nemen. Maar wanneer God een verbond der genade geeft, dan is Hij alleen.

Oudtijds werd bij het sluiten van een verbond tusschen menschen een dier geslacht, en de twee partijen gingen tusschen de stukken door, (Jer. 34:18, 19.) maar toen God met Abraham Zijn verbond sloot, zag Abraham wel een rookenden oven en een vurigen fakkel, die tusschen de stukken doorging, (Gen. 15:17.) maar Abraham zelf ging er niet tusschen door. God gaf een verbond, en Abraham behoeft het slechts aan te nemen. Het was een verbond der belofte. En dat verbond, zegt Paulus, werd door de wet, die na vierhonderd en dertig jaren gekomen is, niet krachteloos gemaakt, om de belofte te niet te doen. (Gal. 3:17.) Het verbond der belofte blijft dus bestaan, wordt niet vervangen door het verbond der wet. Het verbond der wet is dus iets bijkomstigs.

Het verbond der wet werd gesloten op Sinai. Dat was een tweezijdig verbond. God verbond Zich en Israel verbond zich

ook. Ja, naar den mensch gesproken ging het verbond van Israel uit. God sprak tot Israel: “Gij hebt gezien, wat ik gedaan heb. Nu dan, indien gij naastig mijn stem zult gehoorzaam zijn en mijn verbond — dat reeds bestond — houden, zoo zult gij mijn eigendom zijn uit alle volken, want de gansche aarde is mijn, en gij zult mij een priesterlijk koninkrijk en een heilig volk zijn.” En dan antwoordt Israel: “Al wat de Heer gesproken heeft, zullen wij doen.” (Ex. 19:8.) En dan komt pas de wet, nadat het volk zich bereid verklaard heeft, ze te houden. Ach, zij kenden zichzelf niet; ze hebben de wet nooit gehouden; ze verbraken ze reeds, vóór Mozes nog van den berg kwam.

Een verbond der belofte, der genade, houdt stand, want het is een verbond van God alleen; een verbond der wet houdt geen stand, omdat daaraan de mensch moet mee werken. Israel heeft tot dezen dag toe niet verstaan, dat het de wet niet houden kan. Maar de tijd komt, dat ze Hem zullen zien, in Wien ze gestoken hebben, en rouw over Hem zullen bedrijven, en dan maakt God met hen een nieuw verbond, en dat luidt: “Ik zal mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven, en ik zal hun tot een God zijn en zij zullen mij tot een volk zijn.” (Jer. 31:31-34; Hebr. 8:8-12.)

“Ik zal,” zoo luidt het verbond der genade. “Gij zult,” zoo luidt het verbond der wet. Wanneer Israel de wet in zijn hart heeft, dan heeft de wet der steenen tafelen afgedaan. Maar vier honderd en dertig jaren vóór de wet had Israel reeds het verbond der belofte, en als de wet afgedaan heeft, zal Israel nog Gods volk zijn tot in duizend geslachten. (Ps. 105:8.)

Israel is dus, wel beschouwd, het volk der belofte. Dat het het volk der wet is, dat is maar voor een tijd; het volk der belofte is het voor de eeuwen.

De belofte begint, als Abraham geroepen wordt, om Ur der Chaldeënen te verlaten. Zij luidt: “Ik zal u tot een groot volk maken en u zegenen en uw naam groot maken, en wees een zegen. Ik zal zegenen, die u zegenen, en vervloeken, die u vloekt, en in u

die er nader bericht over ontvangt. “De verharding is voor een deel over Israel gekomen, totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn.” (Rom. 11:25.) Dat is nog niet een noemen van dag en uur, maar nu wordt het ophouden van Israels verharding verbonden aan een ander feit: het ingaan van de volheid der heidenen. Wanneer dat geschiedt, houdt tegelijk de verharding van Israel op.

Die volheid der heidenen is het lichaam van Christus, zooals blijkt uit Ef. 1:23, waar hetzelfde woord *plērōma*, dat hier door volheid vertaald is, weergegeven wordt door vervulling. De juiste vertaling is: volledig maken. Christus maakt het al, het heelal volledig; wanneer Hij Zich openbaart, wordt het heelal wat het zijn moet. De gemeente, die Zijn lichaam is, maakt Hem volledig, het heeft Hem behaagd, dat Hij zonder Zijn lichaam niet zijn wil.

Die volledigmaking uit de heidenen nu, de gemeente, die Zijn lichaam is, en die nu nog niet met Hem is, die nu nog buiten staat, moet eerst ingaan, en dan begint de geschiedenis van Israel weer.

De gemeente is een tusschengedachte in Gods wereldplan, een tijdelijk verschijnsel. Wij meenen gewoonlijk, dat onze tijd het normale is met prediking en zending, waardoor overal zielen worden toegebracht tot de gemeente, terwijl de anderen buiten blijven. Maar we vergissen ons. De tegenwoordige toestand is abnormaal. Normaal in de Schrift is, dat teekenen en wonderen gebeuren en dat God door profeten tot de menschen spreekt; normaal zal het zijn, als Israel behouden is en door Israel de natieën de kennis van God ontvangen.

Israel heeft Christus verworpen, en dat was naar den raad Gods, zegt Petrus, Hand. 3:18. (Zie ook Hand. 4:28.) Israel heeft ook de prediking van de twaalf apostelen verworpen, en dat was ook naar Gods raad, want Zijn raad bestaat en Hij doet al Zijn welbehagen. (Jes. 46:10.) En toen heeft God gedaan, wat Hij tot zoolang verborgen had gehouden: Hij heeft de gemeente

verschillende kerken. En we weten allen wel, waar de fout zit: er moesten niet verschillende kerken zijn. Van pluriformiteit der kerk spreekt de Schrift niet; wie daarover spreekt, heeft het over menselijke ideeën. Neen, er is “één heilige, algemeene Christelijke kerk,” de “una sancta,” maar daarover moeten we niet spreken, zoolang wij zelf er een eigen aparte kerk op nahouden. Wanneer we niet anders willen dan het ééne lichaam, waarvan de Schrift spreekt, dan moeten we beginnen met de muren van onze eigen kerk af te breken, en de anderen bewegen, dat met hun kerk ook te doen.

Ik geloof niet, dat de gemeente daartoe zal komen, maar we konden ons toch wel gewennen, meer te denken aan het ééne lichaam; het gevolg zou zijn, dat we onze eigen kerk, of partij, of beweging, of vergadering, of hoe wij het ook noemen, uit het oog zouden verliezen.

En dan is er bij alle droefheid over de verdeeldheid der gelovigen toch één reden van blijdschap: God noemt de evangelisten, herders en leeraars gaven, die Hij ons geeft door den opgestanen en verheerlijkten Heer. Hij blijft ze geven aan Zijn gemeente. Er zijn ook nu evangeliepredikers, ouderlingen en onderwijzers. Laten wij ze erkennen als van God gegeven, en laten we vergeten, tot welke kerk ze behooren of niet behooren. Zij dienen immers allen, “om de heiligen in gereedheid te brengen voor het werk van den dienst tot den opbouw van het lichaam van Christus.” (Ef. 4:12, conc. vert.) Alle heiligen hebben mee te werken tot dien opbouw, en Gods dienaars bereiden ons daarvoor toe.

Wanneer Jesaja het oordeel der verharding over Israël moet uitspreken, dan vraagt hij: “Hoe lang, Heer?” (Jes. 6:11.) en op die vraag krijgt hij geen rechtstreeksch antwoord. In Hand. 1, als de Heer na Zijn opstanding veertig dagen met Zijn discipelen over het koninkrijk Gods heeft gesproken, vragen zij, of het nu de tijd is, maar ook zij krijgen geen antwoord. Het is Paulus,

zullen alle geslachten der aarde gezegend worden.” (Gen. 12:1-3.) En als Abraham in het land gekomen is, wordt hem het land Kanaän tot een bezitting beloofd: “Aan uw zaad zal ik dit land geven.” (Gen. 12:7.) Die belofte van Kanaän wordt herhaald, wanneer Lot van hem gescheiden is: “Al dit land, dat gij ziet, dat zal ik u geven en uw zaad tot in eeuwigheid,” (Gen. 13:14-17.) en nog eens, als hij het verbond der besnijdenis ontvangt: “Ik zal u en uw zaad het land uwer vreemdelingschappen geven, het geheele land Kanaän tot eeuwige bezitting.” (Gen. 17:8.)

Aan Izaäk wordt de belofte van Kanaän herhaald: “Ik zal uw zaad al deze landen geven.” (Gen. 26:3,4.) Eveneens aan Jakob: “Dit land, waarop gij ligt te slapen, zal ik u geven en uw zaad.” (Gen. 28:13.)

Zijn die beloften aan Abraham, Izaäk en Jakob vervuld?

Abraham zelf heeft in het land Kanaän geen erfdeel gehad, zelfs geen voetstap, zegt Stefanus; (Hand. 7:5.) hij kocht er alleen een graf in het geloof, dat God hem het land zou geven. Ook Izaäk en Jakob kregen het land niet in eigendom.

Is de belofte aan de vaders persoonlijk dan niet vervuld? Neen, nog niet. Maar daaruit volgt, dat de belofte nog vervuld zal worden, want Hij, die niet liegen kan, heeft het gesproken.

En zeg nu niet, lezer, dat Abraham wat beters heeft gekregen. Spreek niet over een hemelsch Kanaän, want zoo vervult God Zijn beloften niet, dat Hij het eene belooft en het andere geeft. Abraham verwachtte de stad, die fundamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is. (Hebr. 11:10.) en die stad, het nieuwe Jeruzalem der toekomst, ligt niet in den hemel, maar op de aarde. (Openb. 21:9-27.) Of moet ik die stad ook al weer zinnebeeldig opvatten? Moet ik misschien alles wat de Schrift zegt, zinnebeeldig opvatten? Maar dan is het toch merkwaardig, dat al de profetieën, die spreken over het lijden van Christus, letterlijk vervuld zijn. Is dat niet een aanwijzing om ook een letterlijke vervulling te verwachten van de nog niet vervulde profetieën?

Aan het zaad van Abraham, Izaäk en Jakob, het volk Israel, is het bezit van het land Kanaän toegezegd, en gedurende ongeveer zevenhonderd jaren (1400-700 v. Chr.) hebben zij het in bezit gehad. Maar het is hun toegezegd tot een eeuwige bezitting. Daarom klaagt de profeet: "Uw heilig volk heeft het maar een weinig tijds bezeten." (Jes. 63:18.) Het werd het bezit van Babyloniers, Perzen, Grieken, Romeinen, Turken, Arabieren, en nu reeds bijna negentien eeuwen zwerven de kinderen der belofte rond buiten het land der belofte. Zeker, ze hebben het er naar gemaakt. Ze zijn ontrouw geweest. Maar zal hun ontrouw de trouw van God te niet doen? Dat zij verre, zegt de apostel. (Rom. 3:3.)

God heeft aan Israel het land Kanaän toegezegd tot ver buiten de grenzen van wat wij gewoonlijk Kanaän noemen. Het beloofde land strekt zich uit van de rivier van Egypte af tot aan de groote rivier, de rivier Frath, (Gen. 15:18.) van den Nijl tot aan de Eufraat, zooals wij die rivieren tegenwoordig noemen, en daarbij hindert het niet, dat een groot deel van dat land woestijn is, want die wildernis zal bloeien tot een roos. (Jes. 35:1.) Dat geheele land is aan Israel beloofd; ze hebben slechts een deel en dat slechts voor een tijd in bezit gehad; daaruit volgt, dat het volk Israel al dat land nog eens in bezit zal hebben, en dan niet voor een tijd, maar voor eeuwig, dat wil zeggen: gedurende de toekomstende eeuwen.

Of zoudt ge weer willen zeggen, dat die belofte vervuld wordt, wanneer vele geloovige Joden in den hemel komen? Dan zeg ik weer: God belooft niet het eene en geeft het andere. "Gods getuigenissen zijn zeer getrouw." (Ps. 93:5.) "Zou Hij het zeggen en niet doen, of spreken en niet bestendig maken?" (Num. 23:19.)

Dat Israel weer in zijn land zal wonen, kunnen wij weten bij eenvoudige gevolgtrekking uit de belofte, die aan Abraham, Izaäk en Jakob gegeven is. Maar dat Israel niet terstond in het ongestoorde bezit zou komen, en eerst een volk van ballingen

genoemd predikers en voorgangers. Dat is een naam, dien Paulus niet noemt, en die gebruikt wordt in Luk. 22:26; Hand. 15:22 en Hebr. 13:7, 17 en 24.

In 1 Kor. 12:28 wordt een lijst van aangestelden gegeven in bepaalde volgorde: apostelen, profeten, leeraars, krachten, gaven der gezondmaking, behulpzels, regeeringen, menigerlei talen. In Ef. 4:11 een kortere lijst: apostelen, profeten, evangelisten, herders, leeraars, waarbij op te merken valt, dat de apostelen en profeten in het fundament voorkomen, (Ef. 2:20.) zoodat voor den opbouw alleen evangelisten, herders en leeraars overblijven. Men zou ook kunnen zeggen: evangeliepredikers, ouderlingen en onderwijzers.

Vanwaar dit verschil tusschen Efeze en Korinthe? Gezondmaking en menigerlei talen zijn gaven, die aan de Joodsche gemeente gegeven zijn, zooals we zien in het boek der Handelingen. Volgens Rom. 15:17 zijn de geloovigen uit de heidenen de geestelijke goederen van Israel deelachtig. In die bedeeling noemt Paulus zich dan ook een dienaar van het nieuwe verbond. (2 Kor. 3:6.) Maar als Paulus te Rome in de gevangenis is, breekt hij den band met Israel, (Hand. 28:28.) Dan schrijft hij zijn brieven aan Efeze, Filippi en Kolosse, en daarin zijn de geloovigen uit de heidenen niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen en huisgenooten Gods. (Ef. 2:19.) En dan verdwijnen met de Joodsche gemeente ook de buitengewone gaven. Wonderdadige geneezing van het lichaam en spreken in vreemde talen behooren niet tot onze bedeeling. Paulus zelf genas geen zieken meer, Timotheüs niet, (1 Tim. 5:23.) Trofimius niet, (2 Tim. 4:20.) en Epafroditus niet. (Fil. 2:27.)

Zoo blijkt dus, dat de gemeente in deze bedeeling der verborghenheid alleen nog ouderlingen heeft, die ook herders en opzieners heeten, en dienaars of onderwijzers, terwijl de evangelisten naar de buitenwereld gaan. Voor een geloovige in dezen tijd bestaat echter de groote moeilijkheid, dat hij niet weet, welke ouderlingen hij erkennen moet. Er zijn in stad en dorp zoo vele van

zendt Titus naar Kreta, om van stad tot stad ouderlingen aan te stellen. (Tit. 1:5.)

De Joodsche gemeente werd door ouderlingen bestuurd, die in het z.g. Oude Testament steeds oudsten worden genoemd. Onze vertaling van het z.g. Nieuwe Testament noemt ze ouderlingen in Matth. 28:12; Luk. 7:3; 22:66; Hand. 4:8; 22:5 en 24:1. Natuurlijk denkt men bij den naam ouderlingen aan gevorderden leeftijd, hoewel Paulus bij wat gevorderd wordt om gekozen te worden tot ouderling, in 1 Tim. 3 en Tit. 1, geen leeftijdsgrens stelt. Wel zegt hij: "Geloovige kinderen hebbende." (Tit. 1:6.)

Een ouderling heet ook een opziener. In Hand. 20:27 roept Paulus de ouderlingen van Efeze tot zich, en in vers 28 noemt hij ze opzieners. En hij zegt, dat het hun taak is, acht te geven op de kudde en de gemeente Gods te weiden, zooals ook Petrus zegt. (1 Petr. 5:2.) De ouderlingen kunnen dus ook herders heeten, en zoo noemt Paulus ze dan ook in Ef. 4:11. Er zijn onder die ouderlingen, die arbeiden in het woord en in de leer, (1 Tim. 5:17.) maar niet alle doen dat. Petrus noemt zichzelf een ouderling, (1 Petr. 5:1.) en Johannes doet het in zijn tweeden en derden brief.

Onze vertaling noemt naast ouderlingen of opzieners ook diakenen, in Fil. 1:1 en 1 Tim. 3:8 en 12, maar dat is willekeur van de vertalers. Het Grieksche woord diakonos komt dertig maal voor; zeven en twintig maal is het vertaald door dienaar, en drie maal door diaken. Indien diaken de juiste vertaling was, dan zou ook Timotheüs een diaken zijn, (1 Tim. 4:6.) ook Paulus, (Kol. 1:25.) en Epafraas, (Kol. 1:7.) ook de bedienenden van de bruiloft te Kana, (Joh. 2:5,9.) ook de Heer Jezus Zelf. (Rom. 15:8.) Het is dus beter, het woord diakonos ook in Fil. 1 en 1 Tim. 3 door dienaar te vertalen, en niet te denken aan de mannen, die de uitwendige belangen van de gemeente verzorgen. De zeven, die in Hand. 6 daartoe worden gekozen, worden geen diakenen genoemd.

Naast de ouderlingen dus dienaren, en onder deze worden

zou zijn, ook dat werd reeds aan Abraham gezegd, wat de vreemdelingschap in Egypte betrof, (Gen. 15:13.) en aan Mozes wat betreft de ballingschap tot aan het einde der aarde. (Deut. 30.) En toen het bleek, dat het volk afvallig werd, hebben de profeten het oordeel aangekondigd, maar ook den terugkeer voorzien, den kleinen terugkeer in de dagen van Zerubbabel, Ezra en Nehemia, en den grooten terugkeer in de laatste dagen. Ik kan onmogelijk al die profetieën aanhalen, de Schrift is er vol van. Maar dat weten de meeste geloovigen niet. Men heeft ons zoo dikwijls gezegd, dat de kerk geestelijk Israel was, dat wij het hebben geloofd. En nu lezen wij de profetieën aangaande Israels herstel wel eens, en wij bewonderen de schoone taal; we nemen er enkele uitdrukkingen uit en passen ze toe op ons persoonlijk of kerkelijk leven, en we zeggen tot elkaar, dat al die profetieën hun vervulling hebben of zullen hebben in de gemeente van Christus, maar dat ze niet letterlijk vervuld worden aan het volk van Israel. En we bedenken niet, welk een blaam we daarbij leggen op onzen God, alsof Hij aan de nakomelingen van Abraham, Izaäk en Jakob tal van beloften en verzekeringen gegeven heeft, die Hij niet eens als beloften en verzekeringen aan Israel heeft bedoeld, althans volgens de uitleggers van de Schrift.

Met een brief van een mensch doet men zoo niet. Wanneer mijn vriend mij schrijft, dat hij een huis gekocht heeft, dan zeg ik niet: Hij bedoelt een geestelijk huis; hij wil mij melden, dat hij geestelijke rijkdommen heeft verworven. Maar wanneer de Schrift zegt: "Indien deze ordeningen (van zon en maan en sterren) van voor mijn aangezicht zullen wijken, zoo zal ook het zaad Israels ophouden, dat het geen volk zij voor mijn aangezicht al de dagen. Indien de hemelen daarboven gemeten en de fondamenten der aarde beneden doorgond kunnen worden, zoo zal ik ook het gansche zaad Israels verwerpen om alles, wat zij gedaan hebben," (Jer. 31:36,37.) dan zeggen de menschen, dat met Israel de kerk bedoeld is. Zoo durft men doen met het woord van God.

Of is de Schrift misschien niet het woord van God? Is de

Schrift enkel een verzameling van oud-Joodsche geschriften? Als men er zoo over denkt, laat men het dan openlijk uitspreken. Maar laat men dan ook geen woorden uit de Schrift aanhalen als gezaghebbend. Dat is niet eerlijk. Men wekt dan den schijn, dat men de Schrift gelooft als het woord van God, en men doet het niet. Het is een zaak van beslissende beteekenis, of wij de letterlijke vervulling van Israels profetieën verwachten, ja of neen.

En nu eenige aanhalingen, waarbij wij er acht op geven, dat sommige profetieën aangaande Israels terugkeer naar Kanaän vervuld zijn in de dagen van Zerubbabel. Maar er zijn ook profetieën, die spreken over een tweeden terugkeer, over een terugkeer in de laatste dagen, over een terugkeer met teekenen en wonderen, over een terugkeer voorgoed, over een hereeniging van de twee en de tien stammen. Die profetieën zijn nog niet vervuld en zullen dus nog vervuld worden. Ik lees er enkele voor.

Jes. 11:11,12. "Want het zal geschieden te dien dage, dat de Heer ten anderen male Zijn hand aanleggen zal om weder te verwerven het overblijfsel Zijns volks, hetwelk overgebleven zal zijn van Assyrië, en van Egypte, en van Pathros, en van Moerenland, en van Elam, en van Sinear, en van Hamath, en van de eilanden der zee, en Hij zal een banier oprichten onder de heidenen, en Hij zal de verdrevenen Israels verzamelen en de verstrooiden uit Juda vergaderen van de vier einden des aardrijks."

Jes. 43:5, 6: "Vrees niet, want ik ben met u; ik zal uw zaad van den opgang brengen en ik zal u verzamelen van den ondergang; ik zal zeggen tot het Noorden: Geef! en tot het Zuiden: Houd niet terug; breng mijn zonen van verre en mijn dochters van het einde der aarde."

Jes. 49:12: "Zie, deze zullen van verre komen, en zie, die van het Noorden en van het Westen, en genen uit het land Simim."

Jer. 31:8: "Zie, ik zal ze aanbrengen uit het land van het Noorden, en zal ze vergaderen van de zijden der aarde; onder hen zullen zijn blinden en lammen, zwangeren en barenden tezamen;

tot een regel voor onzen wandel. De gemeente heeft voor haar wandel een regel, die veel hooger staat, "Wordt niet gelijkvormig aan deze eeuw, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw verstand, opdat gij moogt beproeven, welke de goede en welbehagelijke en volmaakte wil van God zij." (Rom. 12:2.) "Wandelt als kinderen des lichts, beproevende wat den Heer welbehagelijk zij." (Ef. 5:8,10.) "Zijft niet onverstandig, maar verstaat, welke de wil des Heeren zij." (Ef. 5:17.)

Beproeven, verstaan, wat de wil van God zij. Daartoe heeft God de gemeente geroepen. Dat maakt onze taak niet lichter. Het is gemakkelijker te leven naar een voorgeschreven wet, die ten slotte altijd maar een beperkt aantal bepalingen heeft, dan te leven naar Gods wil, zonder dat die wil ons in bijzonderheden gezegd wordt. Wij zullen het kunnen, wij zullen den wil van God verstaan en doen, wanneer wij beleven, wat Paulus zegt: "Ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij."

Deze leer maakt geen "zorgelooze en goddelooze menschen." Integendeel, ze maakt ons waakzaam. Het is waar, dat de genade meerder wordt, waar de zonde meerder wordt. "Zullen wij dan in de zonde blijven?" vraagt Paulus. (Rom. 6:1.) "Dat zij verre, antwoordt hij, en hij wijst ons den weg, om daaraan te ontkomen. Wij zijn der zonde gestorven. Want Christus is der zonde gestorven. Wij zijn in Zijn dood gedoopt. Wij zijn met Hem één plant geworden in Zijn dood en Zijn opstanding. Welnu, Hij is der zonde gestorven, dus zijn wij der zonde gestorven." "Houdt het daarvoor, dat gij der zonde dood zijt. (Rom. 6:11.) dat is onze leefregel, en als we ons daaraan houden, dan zullen we het ondervinden, dat de zonde niet over ons zal heerschen. Wij zijn niet onder de wet, maar onder de genade."

Om toezicht te houden op de leer en den wandel van de gemeente heeft God ouderlingen gegeven. In Hand. 14:23 verkiezen Paulus en Barnabas in alle gemeenten ouderlingen, en Paulus

de heidenen (vs. 6.) die gelooven, zijn eveneens zonen. De eerste is niet meer onder den tuchtmeester, de laatste is niet meer een slaaf. Beide zijn volwassen zonen geworden, die den Geest van Gods Zoon in hun harten hebben ontvangen.

Maar indien het dan waar is, dat aan ons heidenen de wet niet is gegeven, en dat de geloovige Joden niet meer onder den tuchtmeester zijn, waarom stelt men ons dan opnieuw onder de wet?

In de dagen van Paulus waren er farizeërs, die geloovig waren geworden, en die wilden, dat de geloovigen uit de heidenen besneden zouden worden. (Hand. 15:1,5.) De vergadering te Jeruzalem keurde dat af. Maar de geloovige farizeërs gaven het nog niet op. Konden ze het houden van wet en besnijdenis niet meer tot eisch stellen, dan konden ze het toch voorstellen als iets, dat gewenscht was. En toen heeft Paulus tegen hen zijn brief aan de Galatiërs geschreven, om het voor altijd duidelijk te maken, dat de geloovige niet onder de wet staat.

En toch hebben de “valsche broeders” het klaar gekregen, dat ze de gemeente van Christus onder de wet hebben gebracht. Over de besnijdenis spreken ze niet meer, maar ze hebben uitgevonden, dat de doop in de plaats der besnijdenis is gekomen, en daarbij halen ze Kol. 2:11 en 12 aan, de eenige tekst, waarin doop en besnijdenis beide worden genoemd, en waarbij ze niet letten op de woorden: die zonder handen geschiedt. En wat de tien woorden betreft, leggen ze vooral nadruk op het sabbatsgebod. waarbij ze de vrijmoedigheid hebben, zonder eenigen schriftuurlijken grond, den sabbat te verschuiven van den zevenden naar den eersten dag der week, en er niet aan denken, hem te vieren, zooals in Ex. 35:3 voorgeschreven is.

Het is duidelijk, dat de wet, die men aan de gemeente heeft opgelegd, niet de wet van God is, maar een wet van menschen. En dat is geen wonder, want dat ons een wet wordt opgelegd, is niet naar de Schrift. De wet is ons niet gegeven; ze is ons niet gegeven tot onze rechtvaardiging, ze is ons ook niet gegeven

met een groote gemeente zullen zij herwaarts wederkomen.”

Mich. 2:12: “Voorzeker, ik zal u, o Jakob, gansch verzamelen; voorzeker zal ik Israels overblijfsel vergaderen; ik zal het tezamen zetten als schapen van Bozra; als een kudde in het midden van haar kooi zullen zij van menschen deunen.”

En dan Zacharia, geschreven na den eersten terugkeer. In hoofdstuk 8:7,8 lezen we: “Alzoo zegt Jehovah Zebaoth: Zie, ik zal mijn volk verlossen uit het land van den opgang en uit het land van den ondergang der zon, en ik zal ze herwaarts brengen, dat ze in het midden van Jeruzalem wonen zullen.” In vers 4 en 5: “Alzoo zegt Jehovah Zebaoth: Daar zullen nog oude mannen en oude vrouwen zitten op de straten van Jeruzalem, een ieder zal zijn stok in de hand hebben vanwege de veelheid der dagen, en de straten der stad zullen vervuld worden met jongens en meisjes, spelende op haar straten.” En in vers 23: “Alzoo zegt Jehovah Zebaoth: ‘Het zal in die dagen geschieden, dat tien mannen, uit allerlei tongen der heidenen grijpen zullen, ja de slip grijpen zullen van een Joodschen man, zeggende: Wij zullen met ulieden gaan, want wij hebben gehoord, dat God met ulieden is.’”

Is u dat te wonderlijk? Lees dan nog het zesde vers van dit wonderlijke hoofdstuk. “Alzoo zegt Jehovah Zebaoth: Omdat het wonderlijk is in de oogen van het overblijfsel dezes volks in deze dagen, zou het daarom ook in mijn oogen wonderlijk zijn? spreekt Jehovah Zebaoth.”

Lezer, hebt ge nog sterker bevestiging nodig?

Ezechiël 37 is voor de toekomstige geschiedenis van Israel van het uiterste belang. Ik zou het willen overschrijven, indien niet iedere lezer zijn Bijbel had, zoodat het dus niet noodig is. Ik zal er alleen eenige aantekeningen bij maken.

Het hoofdstuk bestaat uit twee gedeelten. In het eerste gedeelte, tot vers 14, wordt eerst een visioen van den profeet

beschreven. In den geest wordt hij gebracht naar een dal, dat vol is van zeer dorre doodsbeenderen. Hij moet tot die beenderen profeteren, opdat ze weer tot levende menschen worden. Dat gebeurt in tweeën. Eerst worden op zijn profetie de dorre beenderen weer tot lichamen, met vleesch en zenuwen en huid, maar er was geen geest in hen; ze waren nog dood. Dan profeteert Ezechiël tot den geest, en de geest blaast in de gedooden en ze worden levend en staan op hun voeten, een gansch zeer groot heir. En als de profeet dat in den geest — niet in werkelijkheid — heeft gezien en gedaan, geeft God hem de verklaring. De dorre beenderen zijn het gansche huis Israels. Ze zijn niet in letterlijken zin dood, maar ze zijn dood als natie, en de volkerenwereld is hun graf. Uit dat graf zal God hen doen opkomen. Hij zal Zijn geest in hen geven, en zij zullen leven, en Hij zal hen in hun land zetten.

In het gezicht van den profeet geschiedt de levendmaking in twee gedeelten: eerst het vormen van een lichaam zonder geest en dan de levendmaking door den geest. In de verklaring worden deze twee gedeelten niet uit elkaar gehouden. Het visioen zegt ons echter, dat Israel eerst hersteld wordt als een lichaam zonder geest en daarna levend wordt en levend in het land gezet.

Men kan daarbij de vraag doen, of het tegenwoordige Zionisme een begin is van de vervulling van Ezech. 37.

De Joden zijn bij de verwoesting van Jeruzalem door Titus in het jaar 70 uit hun land verdreven, en langen tijd is het hun bij doodstraf verboden geweest, het land der vaderen te betreden. Dat is in onze dagen wel anders geworden. Er wonen tegenwoordig in Palestina meer Joden dan na den terugkeer van Zerubbabel en Ezra.

Sedert 1897 bestaat onder de Joden de beweging van het Zionisme. Die beweging werd gewekt door Theodoor Herzl met een boek: de Jodenstaat. Hij stelt daarin de mogelijkheid, dat de Joden in Palestina een eigen staat vormen, door de mogelijkheden erkend. Die Jodenstaat zou een toevlucht worden

bekend, Israel Zijn inzettingen en Zijn rechten; alzoo heeft Hij geen volk gedaan, en Zijn rechten, die kennen zij niet.” (Ps. 147:19 en 20.)

In Gal. 3:13 zegt Paulus, dat Christus ons verlost heeft van den vloek der wet, maar dat zegt Hij tot geloovige Israelieten, waartoe hij ook zelf behoort. De opmerkzame lezer zal zien, dat hij in den Galatenbrief met wij en ons de Joden bedoelt en met hij en u de heidenen. Dat in het oog te houden maakt het lezen van den Galatenbrief gemakkelijker. Wij, de Joden, waren onder de wet, (4:3,) gij, de heidenen, diendet de afgoden. (4:8.) De Schrift maakt op vele plaatsen onderscheid tusschen de heidenen, die de wet niet hebben, en de Joden, die onder de wet zijn. Zou bijv. ook in Rom. 2:14 en 17, 18. De heidenen waren niet onder de wet, dus ook niet onder den vloek van de wet, en worden dus ook niet verlost van den vloek der wet. Dat geldt Israel, en wanneer Israel verlost wordt van den vloek der wet, dan komt, zegt Paulus in het volgende vers, de zegening van Abraham tot de heidenen, zooals aan Abraham is beloofd. (Gen. 12:3.)

Wij, geloovigen uit de heidenen, zijn nooit onder de wet geweest, ook niet onder de tien woorden. Wij hadden alleen de stem van ons geweten en van ons verstand, zooals Paulus zegt in Rom. 2:15. De wet is niet voor ons de tuchtmeester tot Christus geweest, maar voor Israel. Een Israeliet, die geloovig wordt, is niet meer onder den tuchtmeester. (Gal. 3:25.) De tuchtmeester, de pedagoog, is voor den onmondige; wanneer het kind een volwassen zoon is geworden, heeft de pedagoog afgedaan.

Het is jammer, dat onze Statenvertalers in den Galatenbrief niet concordant zijn geweest in de vertaling van kind en zoon. In Gal. 3:7 en 26 en in 4:5 en 6 staat niet kind, maar zoon, terwijl in Gal. 4:1 en 3 de juiste vertaling ook niet kind is, maar minderjarige, evenals in 1 Kor. 13:11, waar we dezelfde tegenstelling hebben van minderjarige en volwassen man. De Joden (Gal. 4:5.) die gelooven, hebben de aanneming tot zonen;

bewijst genade, omdat het Hem behaagt. Zoo ging het met Paulus zelf op den weg naar Damaskus, en hij is een voorbeeld. (1 Tim. 1:16.)

Genade, Rechtvaardiging, Verzoening, zonder eenige verdienste van den zondaar, als een vrije gave van God, die door het geloof aangenomen wordt, dat is Paulus' evangelie. Ook dat geloof is geen voorwaarde. Wij worden niet gerechtvaardigd om ons geloof, maar uit Gods genade, en we nemen wat ons gegeven wordt, aan; dat is geloof. In dat geloof is niets, dat de genade verdient. Zoodra ons geloof wordt beschouwd als een werk, dat wij doen tot onze behoudenis, is de genade weg. "Indien het door genade is, is het niet meer uit de werken; anders is de genade geen genade meer. En indien het is uit de werken, zoo is het geen genade meer; anders is het werk geen werk meer." (Rom. 11:6.) Paulus leert ons, wat absolute genade is, zonder de werken der wet, maar ook zonder medewerking van ons geloof. God geeft alles uit genade, en Hij geeft ook het geloof om de genade te ontvangen.

Wanneer ik de tien woorden hoor voorlezen — Deut. 10:4; tien geboden worden ze in de Schrift niet genoemd — dan vraag ik mij af, of die mij wel gelden. Ik behoor niet tot het volk, dat uit Egypteland uitgeleid is. Jawel, zegt men mij, gij zijt uitgeleid uit een geestelijk Egypte. Maar ook dat moet ik tegenspreken, want de stad, die geestelijk Egypte wordt genoemd, is de stad, waar onze Heer gekruisigd is. (Openb. 11:8.)

Ik zeg dit niet om te schertsen. Maar waar de Schrift nergens van de gemeente zegt, dat ze uitgeleid is uit het diensthuis der zonde, moeten wij het ook niet doen. Zelf typen zoeken, dat is een gevaarlijk ding; laten we liever trachten de typen te verstaan, die de Schrift ons als typen geeft.

De tien woorden zijn aan Israel gegeven, gelijk de geheele wet, en niet aan de andere volken. "Hij maakt Jakob Zijn woorden

voor de vervolgde en verdrukte Joden uit alle landen.

Dat doel heeft het Zionisme nog niet bereikt. Wel scheen het een oogenblik, alsof het komen zou, toen Engeland na den wereldoorlog het voorloopig bestuur over Palestina in handen kreeg, en zelfs een Jood, Herbert Samuel, tot stadhouder aanstelde. Maar de Arabieren lieten zich de macht over het land niet zoo gewillig ontnemen, en Engeland moet met het oog op zijn vele miljoenen Mohamedaansche onderdanen in Indië de Arabieren ontzien. Toch hebben de Zionisten in Palestina reeds veel land aangekocht en flinke koloniën gesticht, die tot groote welvaart zijn gekomen. De taal van de kolonisten is Hebreeuwsch, en op den Olijfberg is een Hebreeuwsche universiteit gesticht.

Doch er is geen geest in hen. Wie de geschriften van de Zionisten leest — bijv. het verhaal Alt-Neuland van Herzl, in het Nederlandsch uitgegeven onder den titel: Het Land der Droomen — zal zien, dat het een beweging is, waarin God niet gekend wordt, en over Zijn Christus wordt niet gesproken.

Toch geschiedt ook dit niet buiten Gods bestuur. In Zach. 12:9 en vlg. lezen we, dat God de heidenen zal verdelgen, die tegen Jerusalem aankomen, en dan zullen de Joden Hem anschouwen, dien ze doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouw bedrijven. Wanneer Christus wederkomt, wonen er dus Joden in Jerusalem, die er nog geen rouw over hebben bedreven, dat ze Hem aan het kruis hebben gebracht. Juist zoo als bij de Zionisten van onze dagen.

Niemand van ons weet, wanneer Christus wederkomt, want dat is niet geopenbaard, en niemand kan dus zeggen, of het Zionisme een voorbereiding is om Joden naar hun land te brengen met het oog op Zijn komst. Maar het is wel zeker, dat een ontaking van de Joden als volk voorafgaat aan die wederkomst; dat daarna Israel zich bekeert en Christus erkent, en dat daarop de groote terugkeer volgt. "Ik zal mijn geest in u geven, en gij zult leven, en gij zult weten, dat ik Jehovah dit gesproken en gedaan heb, spreekt Jehovah." (Ez. 37:14.)

Het tweede gedeelte van Ezech. 37 is even merkwaardig. Het is geen visioen, maar een zinnebeeldige handeling van den profeet. Hij moet een hout nemen met den naam van Juda, en een hout met den naam van Jozef; houten, die de twee stammen en de tien stammen vertegenwoordigen. Die twee houten worden in zijn hand tot één hout. De verklaring, die hij daarvan moet geven aan het volk der ballingschap, is deze, dat de kinderen Israels door God uit het midden der heidenen gehaald worden en in hun land gebracht, en dat ze dan niet meer twee volken en twee koninkrijken zullen zijn, maar één volk en één koninkrijk, onder de regeering van hun koning David. In het land, dat God aan hun vader Jakob gegeven heeft, zullen zij wonen en hun kinderen en kindskinderen tot in eeuwigheid, en David zal hun vorst zijn tot in eeuwigheid, zooals hij zelf gezegd heeft (1 Kron. 28:4.) en zooals ook Jeremia (30:9.) en Hosea (3:5.) hebben geprofeteerd, en Ezechiël het nog eens zegt (34:24.) En dan wordt bovendien van dat vernieuwde volk Israel gezegd, dat ze zich niet meer zullen verontreinigen met hun dregoden en met hun verfoeiselen en met al hun overtredingen; God zal ze reinigen, en zij zullen Zijn volk zijn; Hij zal een verbond des vredes met hen maken, een eeuwig verbond.

Ezech. 37, de tweede helft, is zoo eenvoudig, dat een kind het begrijpen kan. Maar menschen, die het niet gelooven, vertellen u, dat het heel wat anders beteekent. De twee stammen, zoo zeggen zij, zijn de Joden, en de tien stammen zijn de heidenen, en die zijn één in de gemeente van Christus. Dat laatste is waar, ze zijn een samen-lichaam, zooals er staat in Ef. 3:6. Maar stel u nu eens voor, dat ik met Ef. 3:6 deed, wat anderen doen met Ezech. 37; dat ik ging vertellen: de Joden beteekenen daar de twee stammen en de heidenen de tien stammen, en Paulus leert ons hier, dat die twee en die tien stammen één volk zullen zijn in het land Kanaän. Zoudt ge dat geen dwaaze uitlegging vinden? Welnu, even dwaas is de uitlegging van Ezech. 37, die ik u daar noemde, en die gij onder anderen kunt vinden in de

de rechtvaardigheid van Christus den zondaar wordt toegerekend, dat is alleen in het evangelie van Paulus te vinden.

Dat evangelie van Paulus predikt tevens verzoening. Het woord, dat in de Hebreuwsche Schriften gebruikt wordt voor verzoenen, beteekent bedekken; de zonde werd bedekt door het bloed van het offerdier. Zoo is het ook in Hebr. 2:17 en in 1 Joh. 2:2 en 4:10, waar een woord gebruikt wordt uit den offerdienst van Israel. Maar Paulus gebruikt het woord katalass-soo, veranderen van gezindheid, en hij leert ons, dat God van gezindheid veranderd is tegenover den mensch: "God was in Christus de wereld met Zich zelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende," (2 Kor. 5:19.) en Hij bidt den zondaar nu ook van gezindheid te veranderen. "Laat u met God verzoenen." Eigenlijk staat er: "Weest met God verzoend!"

Door de verzoening wordt de vijandschap weggenomen. Dat de goddelooze, de vijand, een geliefd kind wordt, leert alleen Paulus. Aanneming tot kinderen, beter vertaald: tot zonen, ook dat komt alleen voor in de brieven van Paulus, (Rom. 8:15 en 23; Gal. 4:5; Ef. 1:5.) en hij zegt het voor de toekomst ook aan Israel toe. (Rom. 9:4.)

Het evangelie van Paulus is een evangelie van genade. De Heer Jezus zegt in Zijn Bergrede, dat om in het Koninkrijk der hemelen in te gaan de gerechtigheid grooter moet zijn dan die van de schriftgeleerden en Farizeeërs. Het evangelie van Paulus kent zulk een eisch niet; het kent alleen genade. Om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade, (Rom. 3:24.) dat is de korte inhoud. Waar de zonde meerder wordt, daar wordt de genade veel meer overvloedig. (Rom. 5:20.) Het is een genade, die niets zoekt bij den schuldige. De zondaar meent zoo licht, dat hij zich de genade waardig moet maken, en dat is ook waar in het evangelie der besnijdenis, waar de bekeering aan het geloof voorafgaat: "Bekeert u en gelooft het evangelie." (Mark. 1:15.) "Den nederige geeft Hij genade." (Jak. 4:6; 1 Petr. 5:5.) Bij Paulus is het absolute genade zonder eenige voorwaarde. God

wanneer ge dat gelooft, dan gaat het licht voor u op; dan hebt ge den sleutel tot het verstaan van de Schrift in handen.

Het evangelie van Paulus onderscheidt zich van het Joodsche evangelie. Door drie dingen. Het predikt rechtvaardiging, het predikt verzoening, het predikt absolute genade.

Dat de zondaar uit genade gerechtvaardigd wordt, leert alleen Paulus. Jakobus zegt, (2:24.) dat een mensch uit de werken gerechtvaardigd wordt, en hij haalt Abraham en Rachab aan als voorbeelden. Dat de zondaar gerechtvaardigd wordt, rechtvaardig verklaard wordt, zonder dat hij het is, eenvoudig omdat het God behaagt den zondaar de rechtvaardigheid van den éénen Rechtvaardige, Christus, toe te rekenen, dat zegt Paulus met vele woorden, vooral in Rom. 3 en 4 en in Gal. 2 en 3, en dat zegt verder in de Schrift niemand. De Schrift belooft wel op vele andere plaatsen vergeving van zonden, maar rechtvaardiging is nog iets anders dan vergeving. "Gij zijt hun geweest een vergevend God, hoewel wraak doende over hun daden," zegt de Psalmist. (Ps. 99:8.) Maar wanneer God den goddelooze rechtvaardigt, dan doet Hij geen wraak meer over zijn daden, want dan is de zonde weg. Die een zondaar was, wordt niet meer gerekend als een zondaar, maar als een rechtvaardige. Hij wordt door God behandeld, alsof hij zoo rechtvaardig was als Christus is, want de rechtvaardigheid van Christus wordt hem toegerekend.

Wij moeten ons goed laten doordringen van de betekenis van dat woord: rechtvaardigen. Wij moeten tevens bedenken, dat het evangelie der besnijdenis niet verder gaat dan tot de vergeving der zonden. Wij blijven gewoonlijk bij die vergeving staan, en wij durven niet gelooven, dat God den goddelooze, den niet-vrome rechtvaardigt, zoo maar, om niet, gratis, zooals in Rom. 3:24 staat.

De gerechtigheid van Christus wordt ons toegerekend. Van die toerekening spreekt ook weer alleen Paulus. Dat de zonde niet toegerekend wordt, zegt ook David, (Ps. 32:2.) en Stefanus bidt het zijn moordenaars toe. (Hand. 7:60.) Maar dat positief

kantteekeningen van den Statenbijbel.

Laten we toch gelooven, dat Gods Geest evenzeer door Ezechiël gesproken heeft als door Paulus, en dat ons hier dus wordt voorzegd, dat de twee stammen en de tien stammen, die zoo lang gescheiden hebben geleefd, weer als in de dagen van David één koninkrijk zullen zijn, en dat David, de zoon van Isai, ze opnieuw in die toekomende eeuw zal regeeren.

De menschen spreken over de verloren tien stammen van Israel. De Schrift zegt nergens, dat ze verloren zijn. De tien stammen zijn door Salmaneser naar Assyrië gevoerd, en hij deed ze wonen in Halah en in Habor, aan de rivier Gozan, en in de steden der Meden. (2 Kon. 17:6.) Later werden de twee stammen naar Babel gevoerd, en dan geeft Kores, de Perzische koning, die ook over Babel en Assyrië en Medië regeerde, aan allen, die tot het volk behooren, verlof om naar hun land terug te keeren. (Ezra 1:1-4.) In de geslachtsregisters in het boek Ezra wordt wel de stam Levi genoemd, maar de andere stammen niet, zoodat het daar niet blijkt, tot welke stammen de teruggekeerden behoorden. Maar Anna de profetes was uit den stam Aser; (Luk. 2:36.) Petrus richt zich op den Pinksterdag te Jerusalem tot het gansche huis Israels, (Hand. 2:36.) en Jakobus weet ook van geen verloren tien stammen, want hij schrijft zijn brief aan de twaalf stammen, die in de verstrooiing zijn.

Men kon dus in de dagen van koning Kores uit alle stammen terugkeeren naar het vaderland, maar de meeste Joden bleven toen en ook later liever in het land der vreemdelingschap, dan dat ze de moeiten en bezwaren van den terugtocht op zich namen. De Joden, die thans overal in de wereld verstrooid zijn, behooren tot de twaalf stammen, en Ezechiël voorzegt van hen, dat ze allen weer als één volk in het land Kanaän zullen wonen.

Hosea vertelt het trouwens ook: de kinderen van Juda en de kinderen Israels zullen samenvergaderd worden en zich een eenig hoofd stellen en uit het land (der ballingschap optrekken, (Hos. 1:11) in den dag, dat Lo-Ammi, niet-mijn-volk, weer Ammi, mijn

het eenige evangelie.

De vertaling van Gal. 1:6 en 7 is niet geheel in orde. "Gij wordt overgebracht naar een ander evangelie, daar er geen ander is;" dat geeft den indruk, dat er maar één evangelie bestaat. Het moet vertaald worden: "overgebracht naar een andersoortig evangelie, dat niet een ander (evangelie) is." Wat de valsche broeders brachten, was een verkeerd evangelie, en dat was in het geheel geen evangelie. Maar daarmee wordt niet gezegd, dat er geen ander evangelie zou zijn dan wat Paulus hun geleerd had. Een ander evangelie voor andere menschen dan deze heidensche Galatiërs, dat bestond zeer zeker.

Paulus noemt in Gal. 2:7 twee verschillende evangeliën. In vers 9 zegt hij: "dat wij tot de heidenen en zij tot de besnijdenis zouden gaan." Men zou daarbij kunnen denken, dat ze zouden gaan met hetzelfde evangelie. Neen, zegt Paulus in vers 7, er zijn twee evangeliën, dat der voorhuid en dat der besnijdenis.

Ik wijs hier met nadruk op, omdat ik u zoo gaarne zou willen doordringen van de waarheid, dat Paulus de apostel der heidenen is, en dat hij tot ons komt met een apart evangelie, dat hij het evangelie der voorhuid noemt, het evangelie der heidenen. Het is in de Christelijke kerk gewoonte geworden, om dat niet te zien. Paulus geldt voor één van de apostelen. Dat er verschil is tusschen zijn evangelie en dat van Petrus of Johannes, weet men niet; er is immers maar één evangelie, zegt men, het evangelie van Jezus Christus. En daarbij loochent men wat Paulus zegt in Gal. 2:7, en men leest oppervlakkig heen over de verschillen van de twee evangeliën. Lezer, wanneer ik u kon overtuigen, dat het evangelie voor deze bedeeeling in de brieven van Paulus staat, en dat Matthëus en Petrus en Johannes en al de anderen een ander evangelie hebben voor de Joden, dan kon ik verder de pen wel neerleggen. Wanneer ge dat inziet — neen, laat me het beter zeggen, want het is geen kwestie van inzicht, maar van geloof —

volk, zal zijn, en Lo-Ruchama, niet-ontfermde, weer Ruchama, ontfermde. Ter plaatse, waar tot hen gezegd zal zijn: Gijlieden zijt mijn volk niet, — en dat is tot hen gezegd in het land Kanaän — daar zal tot hen gezegd worden: Gij zijt kinderen des levenden Gods. (Hos. 1:10.) En Jeremia zegt: "In die dagen zal het huis van Juda gaan tot het huis Israels, en zij zullen te samen komen uit het land van het Noorden in het land, dat ik uw vaders ten erve gegeven heb." (Jer. 3:18.)

De profetieën zijn duidelijk genoeg; het is maar de vraag, of wij ze gelooven.

"Jezus de Nazarener, de Koning der Joden," zoo luidt in Joh. 19:19 het opschrift op het kruis. In Matth. 27:11, Mark. 15:2 en Luk. 23:3 geeft de Heer op de vraag: "Zijt Gij de Koning der Joden?" het bevestigende antwoord: "Gij zegt het." En de overpriesters der Joden verstaan zoo goed, wat die Koningstitel zeggen wil, dat ze Pilatus vragen te schrijven, niet dat Hij de Koning is, maar dat Hij Zich aanmatigt het te zijn.

De discipelen hebben wel begrepen, dat Hij de Koning der Joden is. Wanneer de Heer men hen vergaderd is op den dag der hemelvaart, vragen ze Hem: "Heer, zult Gij in dezen tijd aan Israel het Koninkrijk wederoprichten?" (Hand. 1:6.) En Hij antwoordt: "Het komt U niet toe, te weten de tijden en gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft." (Vs. 7.)

Het is wonderlijk, dat deze verzen zoo slecht worden gelezen door hen, die niet gelooven, dat Jezus de Koning der Joden is. In een bekenden Uitleg wordt hierbij aangeeteekend: "Sommigen, die met Jezus aanzitten, hebben het 'Koninkrijk van Israel' nog niet losgelaten; anderen willen weten, wanneer nu precies de groote ommekeer zal geschieden." Het onderwijst, dat de Heer gedurende de veertig dagen na Zijn opstanding aan de discipelen

met de verharding van Israel was meteen de weg van het heil der heidenen afgesloten.

En toen heeft God iets nieuws gedaan, dat Hij door geen van Israels profeten bekend had gemaakt. Hij heeft het heil tot de heidenen gebracht buiten Israel om. Daarvan spreekt Paulus in Rom. 11. Door hun val is de zaligheid den heidenen geworden. Hun val is de rijkdom der wereld, hun vermindering de rijkdom der heidenen, hun verwerping de verzoening der wereld. Dat zijn dingen, waarover de profeten niet hebben gesproken; de Heer Jezus ook niet en geen van Zijn twaalf apostelen. Daarover heeft niemand gesproken dan de apostel der heidenen, Paulus.

Wie de prediking van Paulus aannemen, vormen een nieuwe gemeente, een nieuwe ekklesia. Die gemeente noemt Paulus het lichaam van Christus, (Ef. 1:23; 3:6; 4:12; 5:30; Kol. 1:18,24.) een naam, die nergens anders in de Schrift aan een gemeente van geloovigen wordt gegeven.

De gemeente uit de bediening van Paulus is het lichaam van Christus. Een andere gemeente bestaat niet op dit oogenblik. De gemeente van geloovige Israelieten uit de bediening van de twaalf verdwijnt langzamerhand in het boek der Handelingen. Tot Israel als volk richt God Zich niet in deze bedeeeling. Joden, die thans in Christus gelooven — en die zijn er: er is ook nu een overblijfsel naar de verkiezing der genade, (Rom. 11:5.) — behooren tot het lichaam van Christus, evenals de geloovigen uit de andere volken; ze vormen een samen-lichaam, zegt Ef. 3:6.

De gemeente, die het lichaam van Christus is, bestaat dus niet sedert het begin der wereld; ze bestaat, sedert God in Hand. 13 Paulus en Barnabas heeft afgezonderd tot het bijzondere werk, waartoe Hij ze riep. Let op dat woord: afgezonderd. Paulus wijst er op in Rom. 1:1 en Gal. 1:15, dat hij afgezonderd is. Zijn werk is niet in samenwerking met de twaalf, maar in afzondering. Hij en de twaalf erkennen dat in Gal. 2. Aan Paulus is het evangelie der voorhuid toebeïdruwd en aan Petrus dat der besnijdenis. Dat evangelie der voorhuid, het evangelie van Paulus, is thans

gegeven had, toen Hij met hen sprak over de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan, had dan toch zeker slechte vruchten gedragen, want volgens den uitleg begrepen ze er nog niets van.

Wanneer zulke uitleggers gelijk hadden, dan had de Heer hen moeten antwoorden: “Gij dwaalen, het Koninkrijk van Israel komt niet; wat de profeten daarover hebben voorzegd, moet geestelijk verstaan worden en heeft betrekking op de kerk.” Maar zoo antwoordt de Heer niet.

De discipelen vragen alleen naar den tijd. Dat het Koninkrijk komt, dat behoeft de Heer hun niet meer te vertellen, want dat weten ze wel. Ze willen alleen graag weten, of het nu de tijd is, en die vraag beantwoordt de Heer niet; Hij kon niet met hen spreken over de tijdelijke verharding van Israel, want dat was een verborgenheid, die Hij eerst later door Paulus bekend zou maken. Daarom antwoordt de Heer alleen, dat het hun niet toekwam, de tijden en gelegenheden te weten. Te zijner tijd, op Gods tijd, zou het Koninkrijk aan Israel weder opgericht worden.

Men zou tot de uitleggers willen zeggen, wat de Heer zeide tot de mannen, met wie Hij naar Emmaüs wandelde: “O gij onverstandigen en tragen van hart, om te gelooven al wat de profeten gesproken hebben.” (Hand. 24:25.) Al de profeten hebben gesproken over het toekomstig koninkrijk van Israel; de uitleggers hebben er van gemaakt, dat God Koning zal zijn in de harten der mensen, eerst van sommigen en langzamerhand van velen. De Heer Jezus heeft Zijn discipelen leeren bidden: “Uw Koninkrijk kome!” Neen, zeggen de uitleggers, dat Koninkrijk behoeft niet meer te komen, want het is er al lang, en we bidden nu alleen maar: “Breid Uw Koninkrijk uit!”

Het zal goed zijn, na te gaan, wat de Schrift zegt van het Koninkrijk van Israel, het Koninkrijk Gods, het Koninkrijk der hemelen, zooals Mattheüs het noemt.

Als Johannes de Dooper onder Israel optreedt, dan is zijn boodschap: “Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.” (Matth. 3:2.) Als de Heer Zelf in Galilea begint te

prediken, dan zegt Hij: “De tijd is vervuld en het Koninkrijk Gods nabij gekomen; bekeert u en gelooft het evangelie.” (Mark. 1:15.) De twaalf discipelen werden uitgezonden om te prediken: “Het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.” (Matth. 10:7.)

Het is dus telkens dezelfde boodschap. Het ging niet over de betekenis van de uitdrukking: “het Koninkrijk Gods,” dat wist elke Israeliet wel. Maar de boodschap was: Dat Koninkrijk, dat gij op grond van de profetieën verwacht, is nabij. En zoo is ook de vraag van de discipelen in Hand. 1 volstrekt niet naar de betekenis van het Koninkrijk, maar naar de nabijheid.

Wat was dan de betekenis van dat woord: het Koninkrijk is nabij? Dat Christus zou overgeleverd worden om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking? Wel, dat wisten de discipelen, die het Koninkrijk predikten, zelf nog niet. Toen de Heer daarover begon te spreken, bestrafte Petrus Hem, zeggende: “Heer, wees u genadig; dat zal U geenszins geschieden!” Wat het volk verstond onder de prediking van het Koninkrijk, was hetzelfde, dat de discipelen er onder verstonden, namelijk, dat het Koninkrijk, dat de profeten hadden aangekondigd, nu nabij was, nabij in den persoon van den Koning. Nathanael had het uitgesproken, twee dagen na des Heeren doop in de Jordaan: “Rabbi, Gij zijt de Zoon Gods, Gij zijt de Koning Israels.” (Joh. 1:50.)

De Koning Israels. — In het jaar, toen de koning Uzzia stierf, (Jes. 6.) zag Jesaja den Heer (Adonai) zittend op den troon in groote heerlijkheid. Jesaja ontstelt van het gezicht en roept uit: “Wee mij, want ik verga: mijn oogen hebben den Koning, den Heer der heirscharen (Jehovah Zeboath) gezien.” Wien zag Jesaja daar? Dat lezen we in Joh. 12:41. “Dit zeide Jesaja, toen hij Zijn heerlijkheid zag en van Hem sprak,” van Christus, zooals uit het verband blijkt. De Zoon draagt de namen van den Vader; Hij is immers het Beeld Gods. Jesaja noemt Hem Adonai en Jehovah, en hij noemt Hem den Koning. En waar we verder ook in de profetieën lezen van den Koning Israels, daar hebben

De gemeente begint niet bij Adam en niet bij Abraham. Een gemeente wordt het eerst genoemd in Ex. 12:6. “De gansche gemeente der vergadering Israels zal het (Paaschlam) slachten.” En dan wordt Israel nog wel zeventig maal in de Hebreeuwse Schriften een gemeente genoemd, een kahal, een samenroeping, En nu maken wij gewoonlijk een scherpe afcheiding tusschen Mal. 4:6 en Matth. 1:1, en we vertellen, dat het Oude Testament Joodsch is en het Nieuwe Christelijk, maar wanneer we nauwkeurig lezen, zien we, dat Israel ook in Matth. 18:17 een gemeente wordt genoemd, een ekklesia. Mattheüs en de andere z.g. evangelisten geven immers het verhaal van Christus' optreden onder Israel. Paulus zegt in Rom. 15:8-12, “dat Jezus Christus een dienaar geworden is der besnijdenis vanwege de waarheid Gods, opdat Hij bevestigen zou de beloftenissen der vaderen, en de heidenen God vanwege de barmhartigheid zouden loven, gelijk geschreven is” door Mozes, David en Jesaja. Het is volkomen een voortzetting dus van de Hebreeuwse Schriften. God heeft door de profeten bekend gemaakt, dat dit Zijn weg zou zijn: Israel gelooft in den Messias, en dan worden de heidenen toegebracht door het werk van Israel. De Heer Jezus ging Zelf tot de verloren schapen van het huis Israels en zond Zijn discipelen tot hen, (Matth. 10:6) om te prediken, dat het koninkrijk der hemelen nabij was gekomen. Na Zijn opstanding zetten de apostelen dat werk voort. De Israelieten, die hun woord aannamen, vormden een nieuwe ekklesia, die genoemd wordt op verscheiden plaatsen in Handelingen, 3 Johannes en Openbaring, een gemeente van geloovige Joden, die de eerstelingen zijn; de volle oogst zal komen, wanneer geheel Israel gered zal worden en het heil aan de volken zal worden gebracht.

Maar Israel als volk heeft de prediking der apostelen verworpen, en is daarop onder het oordeel der verharding gekomen. De Heer Jezus heeft het oordeel van Jes. 6:8 en 9 aan Israel aangekondigd in het land; (Matth. 13; Mark. 4; Luk. 8.) Paulus deed het te Rome aan Israel in de verstrooiing. (Hand. 28.) En

Avondmaalsformulier, de perikoop, die begint met de woorden: “Maar dit wordt ons.”

Ik lees in vraag 24 van den Heidelbergsche Catechismus, “dat de Zoon van God uit het gansche menschelijk geslacht Zich een gemeente van het begin der wereld tot aan het einde vergadert,” en in artikel XXVII van de Belijdenis des Geloofs: “Deze kerk is geweest van het begin der wereld en zal zijn tot het einde toe, gelijk daaruit blijkt, dat Christus een eeuwig Koning is, die zonder onderdanen niet zijn kan.”

Het is gemakkelijk na te gaan, dat deze beweringen met de Schrift in strijd zijn. In Matth. 16:18 zegt de Heer: “Op deze petra zal ik mijn gemeente bouwen.” Toen moest de gemeente dus nog gebouwd worden. En het argument, dat de Belijdenis geeft, dat Christus een eeuwig Koning is, die zonder onderdanen niet zijn kan, is al heel zonderling. Christus is een eeuwig Koning, bestond dus eerder dan Adam of eenig ander schepsel; wie waren dan toen Zijn onderdanen? Wie vormden Zijn kerk? Waar dan nog bij komt, dat Christus in de Schrift nooit de Koning Zijner kerk wordt genoemd, en de geloovigen nooit Zijn onderdanen.

Deze verwarring komt natuurlijk weer daar vandaan, dat men Israel en de gemeente niet weet te onderscheiden. Men spreekt geheel onschriftuurlijk over de kerk van het oude verbond en de kerk van het nieuwe verbond. Volgens de Schrift is Israel en zal Israel zijn een koninkrijk; Christus is de Koning Israels, de Koning der Joden, Petrus noemt hen, aan wie hij schrijft, een koninklijk priesterdom, (1 Petr. 2:9.) maar Petrus is een apostel van Israel, en blijkens zijn aanhaling van Hosea spreekt hij tot Israel. Paulus, onze apostel, (Gal. 2:7.) noemt Christus slechts éénmaal Koning, (in 1 Kor. 15:25.) en daar spreekt hij over de heerschappij van Christus in de toekomst. Koning der kerk heet onze Heer nergens.

we aan dezen Koning te denken, aan Christus, die in de Schrift nergens de Koning Zijner Kerk heet, maar de Koning van Israel.

Van Israels Koning en Israels Koninkrijk zijn de Psalmen en de boeken der profeten zoo vol, dat het niet aangaat alles over te schrijven. Enkele aanhalingen mogen voldoende zijn.

In Ps. 2:6 heeft God den Zoon gezalfd tot Koning over Sion. “De dagen komen,” zegt Jeremia, (23:5.) “dat ik David een rechtvaardige Spruit zal verwekken; Die zal Koning zijnde regeren en voorspoedig zijn, en recht en gerechtigheid doen op aarde. In Zijn dagen zal Juda verlost worden en Israel zeker wonen, en dit zal Zijn naam zijn, waarmede men Hem noemen zal: Jehovah onze Gerechtigheid.” — Jesaja spreekt (9:5,6.) over het Kind, den Zoon op Wiens schouders de heerschappij is: “der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn op den troon van David en in zijn koninkrijk.” — Vollediger beschrijving van dat koninkrijk geeft Jesaja in hoofdstuk 11: een rijse uit den afgehouwen tronk van Isai, op Wien de Geest des Heeren rust, die in rechtvaardigheid regeert, den goddelooze doodt en den arme bevrijdt, en die het lang verwachte vredesrijk eindelijk doet aanbreken,

Een Koning van gerechtigheid en vrede is aan Israel beloofd. Israel zal Hem begroeten met de woorden van Ps 118:10: “Gezegd zij Hij, die daar komt in den naam des Heeren,” gelijk de schare reeds juichte, toen de Heer Jezus naar het woord van Zach. 9:9 Zijn intocht deed in Jerusalem, gezeten op een ezelsveulen.

Dat koninkrijk van Israel zal een gezegend koninkrijk zijn. Er zal geen zonde meer zijn in Israel. “Uw volk zullen allen tezamen rechtvaardigen zijn; zij zullen in eeuwigheid de aarde erfelijk bezitten.” (Jes. 60:21.) “De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob, en dit is hun een verbond van mij, als ik hun zonden zal wegnemen.” (Rom. 11:26, 27.) Daarom was ook het eerste woord, dat de Heer tot den

geraakte³ sprak: “Zoon, uw zonden zijn u vergeven.” (Matth. 9:2.)

Dan zal onder Israel geen ziekte meer zijn. “Geen inwoner zal zeggen: Ik ben ziek, want het volk, dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben.” (Jes. 33:24.) Dat de Heer en Zijn discipelen zooveel kranken genazen, diende om te laten zien, dat Hij de Koning van Israel was. Toen Johannes de Dooper zijn discipelen zond om te vragen: “Zijt Gij, die komen zou of verwachten wij een ander?” wees de Heer om te bewijzen dat Hij het was, op de genezingen. (Matth. 11:3-6.) Dat was immers voorzgd. “Dan zullen der blinden oogen opengedaan worden, en der dooven ooren zullen geopend worden. Dan zal de kreupelen springen als een hert, en de tong der stommen zal juichen.” (Jes. 35:5,6.) We moeten het niet voorstellen, alsof de Heer Jezus zooveel zieken genas, enkel uit medelijden, want dan komen we tot de vraag: Waarom doet Hij dat nu niet? De genezingen dienden om Hem aan te wijzen als den Koning Israels. Toen de Heer den bezetene genas, die stom en blind was, zoodat hij zoowel sprak als zag, zeiden de scharen: “Is deze niet de Zoon van David?” (Matth. 12:22.)

In dat koninkrijk van Israel zullen de menschen een hoogen leeftijd bereiken. “Zij zullen niet bouwen, dat een ander het bewone; zij zullen niet planten, dat een ander het ete, want de dagen mijns volks zullen zijn als de dagen eens booms, en mijn uitverkorenen zullen het werk hunner handen verslijten.” (Jes. 65:22.)

Dan zal het land Kanaän zoo vruchtbaar worden, als het in het verleden nooit geweest is. “De Heer zal Sion troosten,” zegt Jes. 51:3, “Hij zal troosten al haar woeste plaatsen, en Hij zal haar woestijn maken als Eden, en haar wildernis als de hof des Heeren; vreugde en blijdschap zal daarin gevonden worden, dankzegging en een stem des gezangs.” En Ezechiël zegt, hoofdstuk 36:33-35: “Alzoo zegt de Heer Jehovah: Ten dage, als

³verlamde

bevolking gerekend zou kunnen worden tot de gemeente van Christus, zooals geheel Israel, tot de pasgeboren kinderen toe, Gods volk was. Maar wie hier vergelijken wil, moet bedenken, dat Israel als volk uitgeroepen was uit de volken, en dat de gemeente als gemeente uitgeroepen is uit de wereld. Men denkt er niet aan, alle volken tot Israel te rekenen; welnu, men denke er ook niet aan, alle inwoners van een land tot de gemeente te rekenen. De gemeente is en blijft in deze bedeeeling een uitroepsel, en het is jammer, dat we haar zoo niet noemen.

Het is nu al zestien eeuwen, dat men de gemeente een geestelijk Israel heeft genoemd. In Israel behoorde groot en klein, goed en kwaad, geloovig en ongeloovig, tot het volk; zoo wil men, dat ook in de kerk groot en klein, goed en kwaad, geloovig en ongeloovig, tot de gemeente behooren. Laten we toch in het oog houden, dat in de Schrift alleen de geloovigen tot de gemeente worden gerekend; alleen zij, die in Christus zijn; alleen zij, die gered (zalig gemaakt) zijn door het geloof, die gerechtvaardigd zijn uit Gods genade door de verlossing, die in Christus Jezus is.

Een geloovige is niet maar iemand, die instemt met de belijdenis van een kerk; een geloovige is iemand, die afgewasschen is, geheiligd, gerechtvaardigd in den naam van den Heer Jezus en door den Geest onzes Gods. (1 Kor. 6:11.) Het is noodig, dat te zeggen, omdat in vele kringen iemand tot de gemeente wordt gerekend, als hij zijn eindexamen van de catechisatie heeft afgelegd. Indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel. (2 Kor. 5:17.) Alleen die nieuwe schepselen, die afgewasschen, geheiligd, gerechtvaardigd zijn, vormen de gemeente; zij zijn de uitgeroepen uit het midden der wereld.

Of we ons dan in deze bedeeeling een gemeente van volmaekten voorstellen? In geen deele, maar een gemeente van geloovigen; van menschen, die weten, dat ze geloovigen zijn; die weten, dat ze in Christus zijn. Zoo spreken de belijdenisschriften van de kerken het toch ook op hun manier uit. Zie b.v. Catechismus, vraag 1, vraag 32, vraag 54; Belijdenis des Geloofs, art. XXVII;

Evenzoo in Matth. 16:18. "De poorten van den hades zullen mijn gemeente niet overweldigen." Dat we hier bij Israel zijn, blijkt uit het volgende vers: "Ik zal u geven de sleutelen van het koninkrijk der hemelen." Dat koninkrijk der hemelen is zuiver Israelietisch. De kahal van Israel wordt dus ook hier bedoeld.

God had uit alle volken der wereld dat eene volk uitverkoren en geroepen tot Zijn bijzonder volk, om door hen alle andere volken te zegenen. Israel wordt daarom ook in de Hebreeuwsche Schriften meer dan zeventig maal een kahal, een gemeente genoemd.

Maar wanneer in de Grieksche Schriften het woord *ekklesia* gebruikt wordt van Israel, van een heidensche volksvergadering en van de gezamenlijke geloovigen, dan is het duidelijk, dat we den naam niet apart kunnen houden voor de laatsten, en dat het noodig is, altijd volledig te spreken over de *ekklesia* van Christus. Als het mogelijk was, zou het gewenscht zijn, in onze taal het woord *ekklesia* uit het Grieksch over te nemen, zooals de Fransen in hun taal gedaan hebben (*église*) of het te vertalen door uitroepsel. Dat gaat echter niet en we zullen ons dus moeten behelpen met de woorden gemeente of kerk. Maar daarbij moeten we toch altijd in het oog houden, dat een *ekklesia* een uitroepsel is uit het geheel, evenals de vergadering der zilvermeden en de bestuursvergadering te Efeze uitgeroepen waren uit het geheel van de stadsbevolking, en het volk van Israel een uitroepsel is uit het geheel van de volkeren der wereld.

Maar wanneer de gemeente, de kerk, een *ekklesia* is, een uitroepsel uit het geheel, dan is het duidelijk, dat een volkskerk, een kerk, die het geheele volk omvat, een onmogelijkheid is. Zoodra de kerk alle inwoners omvat, houdt ze op, een uitroepsel, een *ekklesia* te zijn. Dat is vergeten, toen men in de vierde eeuw onder keizer Konstantijn het Christendom tot godsdienst maakte van den Romeinschen staat. Dat is vergeten door de Roomsche kerk en dat is ook vergeten door vele Protestanten. Natuurlijk is er iets aantrekkelijks in de gedachte, dat de geheele

ik u reinigen zal van uw ongerechtigheden, dan zal ik de steden doen bewonen, en de eenzame plaatsen zullen bebouwd worden, en het verwoeste land zal bebouwd worden, in plaats dat het verwoest was voor de oogen van een ieder, die doorging, en zij zullen zeggen: Dit land, dat verwoest was, is geworden als een hof van Eden, en de eenzame en verwoeste en verstoorde steden zijn vast en bewoond." Dan geeft het land zijn gewas; (Ps. 67:7.) dan geeft het land Israels zijn vrucht. (Ps. 85:13.)

Maar de Israelieten zelf behoeven geen veldarbeid te verrichten. Uitlanders zullen staan en hun kudden weiden, en vreemdelingen zullen hun akkerlieden en hun wijngaardeniers zijn. (Jes. 61:5.) Want de Israelieten hebben ander werk: "Gij zult priesters des Heeren heeten, men zal u dienaren onzes Gods noemen." (Vs. 6.)

Zij zullen immers een priesterlijk koninkrijk zijn. (Ex. 19:6.) Want Christus ontvangt niet alleen het koninkrijk van Israel; Hij wordt Koning over de geheele aarde. "Eisch van mij," zoo zegt de Vader tot Hem, "en ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel en de einden der aarde tot Uw bezitting." (Ps. 2:8.)

Wanneer Christus Koning is op den berg Sion, dan zal Israel het priesterlijk volk zijn, het zendingsvolk; ze zullen uitgaan om het evangelie des koninkrijks te prediken aan alle volken. Gods heerlijkheid zullen ze aan de heidenen verkondigen. (Jes. 66:19.) De volken zullen toevloeien tot den berg des Heeren; "vele heidenen zullen heengaan en zeggen: Komt en laat ons opgaan ten berge des Heeren en ten huize van den God Jakobs, opdat Hij ons leere van Zijn wegen en wij in Zijn paden wandelen, want uit Sion zal de wet uitgaan, en des Heeren woord uit Jerusalem. En Hij zal onder groote volken richten en machtige heidenen straffen, tot verre toe, en zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden en hun spiesen tot sikkelen; volk zal tegen volk geen zwaard opheffen, en zij zullen den krijg niet meer leeren." (Micha 4:1-4.)

Zeker, de ontwapening zal komen, maar niet door een conferentie en niet door een wereldbond van kerken; ze komt door bemiddeling van Israel. Wanneer Israel hernieuwd is en zijn priesterlijk ambt aanvaardt, dan komt het heil tot de volken. In de Psalmen wordt daarover gesproken. "Alle heidenen, Heer, die Gij gemaakt hebt, zullen komen en zich voor Uw aanschijn nederbuigen en Uw naam eeren." (Ps. 86:9.) "Alle einden der aarde zullen het gedenken en zich tot den Heer bekeeren, en alle geslachten der aarde zullen voor Uw aangezicht aanbidden" (Ps. 22:28.) "Gij zult opstaan, Gij zult U ontfermen over Sion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de bestemde tijd is gekomen, want Uw knechten hebben een welgevallen aan haar steenen en hebben medelijden met haar gruis. Dan zullen de heidenen den naam des Heeren vreezen, en alle koningen der aarde Uw heerlijkheid, als de Heer Sion zal opgebouwd hebben, in Zijn heerlijkheid zal verschijnen zijn, Zich gewend zal hebben tot het gebed desgenen, die gansch ontbloot is, en niet versmaad zal hebben hun gebed. Opdat men den naam des Heeren vertelle te Sion en Zijn lof te Jerusalem, wanneer de volken tezamen zullen vergaderd zijn, ook de koninkrijken, om den Heer te dienen." (Ps. 102:14-18, 22, 23.)

Wij zingen die Psalmen op zendingssamenkomsten, en we meenen, dat de heidenen tot Christus gebracht zullen worden door den arbeid der gemeente. Wij vergissen ons; onze zending doet niet anders dan de uitverkorenen bijeenvergaderen, die tot het lichaam van Christus zullen behooren. Maar als Israel weer aangenomen wordt, dat zal het leven uit de dooden zijn, zegt Paulus. (Rom. 11:15.)

Israel het priesterlijk volk, dat alle volken tot Christus brengt; Israel het koninklijk volk, dat alle volken in den naam van Christus regeert. Mozes heeft het reeds gezegd: "Gij zult over vele volken heerschen," (Deut. 15:6.) en in Openbaring klinkt het bij herhaling: "Zij zullen als koningen heerschen op de aarde." (Op. 5:10; 20:6.) Dan krijgen de goede en getrouwe

ik zou willen, dat we dat woord konden gebruiken in plaats van de niets zeggende woorden kerk en gemeente. Een ekklesia, een uitroepsel, is een groep menschen, die uit het geheel uitgeroepen zijn.

Het woord ekklesia wordt echter in de Schrift volstrekt niet alleen gebruikt van de gemeente, zooals wij die kennen, de gemeente, die het lichaam van Christus genoemd wordt. We hebben van dat gebruik zelfs een paar eigenaardige voorbeelden, waarbij niemand aan de gemeente zal denken. Maar de vertalers hebben deze voor ons verborgen, door daar vergadering te vertalen en niet gemeente.

In Hand. 19:39 zegt de stadsschrijver van Efeze, dat geschillen in een wettelijke ekklesia beslecht behooften te worden, en in vers 40 laat hij de ekklesia gaan, een ekklesia, die in vers 32 verdeeld was. Die vergadering was een uitroepsel; Demetrius had de zilversmeden uitgeroepen uit de burgers van de stad. En de wettige vergadering was ook een uitroepsel; ze bestond uit mannen, die daartoe door de overheid samengeroepen werden uit de burgers van de stad. Het is te begrijpen, dat de vertalers hier vergadering schreven in plaats van gemeente. Hadden ze ons het woord uitroepsel gegeven, dan hadden ze het overal kunnen gebruiken.

Het woord ekklesia wordt ook door Stefanus gebruikt in Hand. 7:38. "Mozes was in de ekklesia in de woestijn met den engel." Daar is Israel de ekklesia, de kahal. Dat is ook het geval in Matth. 18:17: "Indien uw broeder tegen u gezondigd heeft... zoo zeg het der gemeente, en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zoo zij hij u als de heiden en de tollenaar." Die laatste bijvoeging maakt duidelijk, dat we hier ook op het terrein van Israel zijn. Wij zelf zijn immers heidenen; in de gemeente van Christus is de tollenaar welkom; een uitgestootene kan nooit als de heiden en de tollenaar zijn voor ons, maar wel voor Israel. We zijn dus hier weer bij de Israëlietische kahal.

wordt gebruikt. We spreken over de burgerlijke gemeente, en we bedoelen een stad of een dorp of een groep dorpen, die een bestuursseenheid vormen. Al de inwoners van zulk een plaats behoorren tot die gemeente. Dat woord over te brengen naar het geheel van de gezamenlijke geloovigen, dat werkt verwarrend, omdat men gaat gelooven, dat allen, die behooren tot het huisgezin van een geloovige, ook behooren tot de gemeente, zooals dat bij Israël inderdaad het geval was, “Verzamelt het volk, heiligt de gemeente, vergadert de oudsten, verzamelt de kinderen en die de borsten zuigen,” (Joël 2:16.) dat is een tekst, dien men gaarne aanhaalt, wanneer men wil betoogen, dat de kinderen der geloovigen ook behooren tot de gemeente, en men vertelt u, dat de kinderen immers in het verbond begrepen zijn, waarbij men vergeet, dat het verbond van Israël is en niet van de gemeente. “Hunner zijn de verbonden,” zegt Paulus; (Rom. 9:4.) ze zijn van hen, die Israëlieten zijn, zijn maagschap naar het vleesch. Het oude verbond van Sinai geldt Israël; het nieuwe verbond van Jer. 31:31-34 en Hebr. 8:8-12 geldt hen eveneens, en nergens zegt Paulus, dat het nieuwe verbond de gemeente van Christus betreft. Dat Christus de Middelaar is van het nieuwe verbond — het woord testament in de vertaling is foutief — dat staat in den brief, die aan de Hebreërs, de Israëlieten, geschreven is. (Hebr. 8:6; 9:15; 12:24.) Wanneer we het nieuwe verbond eens niet langer ons toeëigenden, maar het overlieten aan Israël, aan wie het gegeven is, dan zouden we een veel gezonder inzicht krijgen in de Schriftten. We zouden Israël beter verstaan en we zouden de positie van de gemeente beter begrijpen.

Om te weten, wat de Schrift bedoelt met de gemeente of de kerk, moeten we het woord nagaan, dat de Schrift gebruikt. Dat woord luidt in het Hebreeuwsch kahal en in het Grieksch ekklesia. Kahal komt van een werkwoord kohal, dat samenroepen beteekent; een kahal is dus een groep menschen, die samengeroepen zijn. Ekklesia is gevormd van ek, uit, en klesia van het werkwoord kalein, roepen. Een ekklesia is dus letterlijk een uitroepsel, en

dienstknachten macht over vijf en over tien steden. (Luk. 19:11-27.)

De overwinnaars zullen heerschen. “Die overwint, zal alles beërven.” (Openb. 21:7.) “Die overwint, ik zal hem macht geven over de heidenen, en hij zal ze hoeden met een ijzeren staf.” (Op. 2:26, 27.) “Die overwint, ik zal hem geven, met mij te zitten in mijn troon.” (Op. 3:25.) Het zijn zij, die waardig geacht worden, de eeuw te verwerven en de opstanding uit de dooden. Zij sterven niet meer en zij trouwen niet meer. (Luk. 20:35,36.) Het zijn de rechtvaardigen van Israël, die de aarde erfelijk zullen bezitten en in de toekomende eeuw daarop wonen, terwijl de goddeloozen uitgeroeid worden. (Ps. 37:29,34; Spr. 2:21,22.)

Met ijzeren roede heerscht Christus en regeeren de Zijnen. (Ps. 2:9; Openb. 19:15.) Want het is nog alleen Israël, dat van zijn zonden gereinigd is; de volken zijn nog dezelfde menschen als nu, alleen met dit onderscheid, dat Satan gebonden is en hen niet meer kan verleiden. De volken moeten voorloopig nog gedwongen worden om in de wegen des Heeren te wandelen, en dat geschiedt door strenge maatregelen en harde straffen. Er zijn er dan ook vele van Gods vijanden, die zich enkel geveinsdelyk onderwerpen, (Deut. 33:29; Ps. 18:45; Ps. 66:3.) en die in opstand komen, zoodra Satan uit zijn gevangenis ontbonden wordt. (Openb. 20:7-10.)

Mozes stelde Israël voor de keuze tusschen het leven en den dood, den zegen en den vloek, en hij bad hen, toch het leven te kiezen. (Deut. 30:19.) Israël heeft den dood gekozen en den vloek. Ze hebben de afgoden gediend en zijn naar Assyrië en naar Babel gevoerd en het koninkrijk is hun ontnomen. Toen Christus kwam, hebben ze Hem verworpen, en naar Gods raad Hem gekruisigd, opdat Hij door Zijn bloed verzoening zou doen voor hun zonden en voor de geheele wereld. (1 Joh. 2:2.) Die zonde is hun vergeven, (Luk. 23:34.) en de apostelen hebben Israël nog eens gevraagd, den Messias toch aan te nemen. Maar weer hebben ze geweigerd en het oordeel der verharding is over

hen gekomen. Totdat de volheid der heidenen ingaat. Dan wordt geheel Israel gered, gelijk geschreven is. (Rom. 11:25-27.)

En dan wordt aan Israel het koninkrijk opgericht. Omdat Israel het verdiend heeft? Israel heeft het nooit verdiend. Is Israel uitverkoren, om de drager te zijn van Gods heil, omdat het een beter of een grooter volk was dan de andere volken? Neen, alleen omdat het Hem behaagde, door dat eene volk alle andere te zegenen, en gelijk de Overste Leidsman hunner redding door lijden geheiligd is, (Hebr. 2:10.) zoo wordt ook Israel door lijden tot zijn taak toe bereid.

Lezer, ik heb u opmerkzaam gemaakt op eenige profetieën van Israel. Nu wil ik niet weer spreken over de gedachte, dat die profetieën niet letterlijk vervuld zouden worden, maar een geestelijke vervulling hebben in de gemeente. Liever wil ik u met woorden van de Schrift opwekken om Israel te gedenken.

“Bidt om den vrede van Jerusalem.” (Ps. 122:6.) “O gij, die des Heeren doet gedenken, laat toch geen stilzwijgen bij u wezen, en zwijgt niet stil voor Hem, totdat Hij bevestige, en totdat Hij Jerusalem stelle een lof op aarde.” (Jes. 62:6,7.)

A. Lukkien

19 De Gemeente

Spraakgebruik is een eigenaardig ding. In onze Bijbelvertaling wordt het geheel van hen, die in Christus zijn, altijd gemeente genoemd, en in het dagelijksch leven noemen we dat geheel van geloovigen niet gemeente, maar kerk. De Roomschen spreken altijd van de kerk, en Pater van Tichelen geeft dat woord ook overal in zijn vertaling, terwijl we ook onder Protestanten hooren van Hervormde kerk, Gereformeerde kerken, enz. en maar zelden van gemeente.

Welke naam de meest verkieslijke is? Ik zou liefst een derden naam hebben, want geen van beide gebruikelijke namen geeft de beteekenis van het grondwoord weer.

De oorsprong van het woord kerk schijnt in het duister te liggen. Men wil het wel afleiden van kuriaké, een Grieksch woord, dat “heerlijk” beteekent, maar dan in den zin, zooals we spreken van koninklijk, grafelijk, kinderlijk. Deze afleiding is echter zeer onwaarschijnlijk, omdat in de Grieksche Schriften de gemeente nergens met het woord kuriaké wordt genoemd. Dat woord wordt in 1 Kor. 11:20 gebruikt van het avondmaal en in Openb. 1:10 van den dag, en beide malen weergegeven door “des Heeren.”

Meer waarschijnlijk is het, dat het woord kerk zuiver Germaansch is; het komt in alle Germaansche talen voor: in het Duitsch Kirche, in het Engelsch church, in het Deensch Kirke, in het Zweedsch kyrka. En in de dagen van de Statenvertaling schijnt men het woord gebruikt te hebben voor het gebouw. Zij geeft het althans in Hand. 19:35 als vertaling van naos, tempelgebouw, en in Hand. 19:37 als vertaling van hieron, heiligdom, in de woorden kerkbewaarder en kerkroovers. Wel geldt het daar een heidenschen tempel, maar afzonderlijke gebouwen voor de samenkomsten van de gemeente worden in de Schrift niet genoemd.

De naam gemeente voor alle geloovigen samen heeft echter ook zijn bezwaren, omdat het woord in andere beteekenissen ook